

Aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis

Redegjørelse rapporteringsåret 2025

for BAMA Gruppen AS

Etisk handel Norge har vurdert at rapporten til BAMA Gruppen AS oppfyller våre krav til gjennomføernivå. Les mer om gjennomføernivå [her](#).

FNs BÆREKRAFTSMÅL

Til lesere av rapporten

Næringslivet, offentlig sektor og organisasjoner har stor påvirkning på mennesker, samfunn, miljø, klima og dyr. Virksomheter bidrar til utvikling, innovasjon og bedre levekår, men aktiviteten medfører også risiko og reell skade. Derfor har virksomheter en nøkkelrolle i arbeidet for å nå FNs bærekraftsmål og Parisavtalens 1,5-gradersmål. Dette gjøres best i samarbeid. Etisk handel Norge er en medlemsorganisasjon og flerpartssamarbeid med næringsliv, fagbevegelse, arbeidsgiverorganisasjoner, sivilsamfunn og offentlig sektor som sammen adresserer de komplekse utfordringene i de globale leverandørkjedene som den enkelte virksomhet ikke kan løse alene.

Åpenhet, ansvarlighet og kontinuerlig forbedring er grunnleggende i dette arbeidet. Denne medlemsrapporten kan brukes som redegjørelse etter åpenhetsloven, men favner bredere temaer som klima, miljø og antikorrupsjon. Vårt rammeverk bygger på FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og OECDs modell for aktsomhetsvurderinger – internasjonale anerkjente standarder som ligger til grunn for Etisk handel Norges 13 prinsipper for bærekraftig forretningspraksis. Disse prinsippene omfatter menneskerettigheter, anstendig arbeid, miljø/klima, dyrevelferd og antikorrupsjon.

Alle medlemmer i Etisk handel Norge er forpliktet til å gjennomføre risikobaserte aktsomhetsvurderinger og årlig rapportere på fremdrift i et eget arbeid. Virksomheter på vårt kvalitetsnivå Basis tilfredsstillir åpenhetslovens krav til redegjørelse om aktsomhetsvurderinger. Medlemmer kan også strekke seg etter nivåene Gjennomfører og nå i 2026 Ledende.

Gode aktsomhetsvurderinger handler ikke om å være «risikofri», men om å være transparent og systematisk: å identifisere risiko, forebygge og redusere negativ påvirkning, kommunisere åpent om håndtering og – der det er nødvendig – bidra til gjenoppretting.

Jeg vil takke alle medlemmer for innsatsen, åpenheten og viljen til å bidra til ansvarlige leverandørkjeder. Sammen viser vi hvordan ansvarlig handel kan være til det beste for mennesker, dyr, samfunn og miljø.

Heidi Furustøl

Daglig leder

Etisk handel Norge

Aktsomhetsvurderinger

Denne rapporten er bygget rundt FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og OECDs modell for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv.

Modellen har seks trinn som beskriver hvordan virksomheter kan jobbe for mer ansvarlig og bærekraftig forretningspraksis. Å være god på aktsomhetsvurderinger betyr ikke at en virksomhet ikke har negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, men heller at virksomheten er åpen og ærlig om utfordringer og håndterer dette på best mulig måte i samråd med sine interessenter. Denne rapporten er delt inn i kapitler basert på denne modellen.

Forord av daglig leder

Som en av Europas ledende aktører innen frukt, grønt, bær og poteter har vi påvirkning på mennesker, miljø og samfunn – både nasjonalt og internasjonalt. Dette forplikter på en rekke områder, som blant annet ansvarlig handel og systematisk oppfølging knyttet til menneskerettigheter, arbeidsvilkår og bærekraft. Vi i BAMA skal skape en sunnere og ferskere framtid – og jobber aktivt for å sikre en ansvarlig forretningspraksis.

Åpenhetsloven stiller krav til at virksomheter som BAMA gjennomfører aktsomhetsvurderinger i tråd med OECDs retningslinjer. For oss er dette en naturlig videreføring av et etablert, langsiktig arbeid, og vi jobber systematisk for å sikre at produktene våre produseres under ansvarlige forhold.

BAMA har vært medlem av Etisk handel Norge siden 2002. Medlemskapet gir oss et rammeverk for arbeidet med risiko i leverandørkjedene, samt oppfølging av arbeidsforhold. Vi er tydelige på hvordan vi jobber med ansvarlighet, og besvarer blant annet henvendelser fra forbrukere og andre interessenter i henhold til åpenhetslovens krav.

Vi arbeider kontinuerlig for å sikre ansvarlige verdikjeder gjennom risikovurderinger, revisjoner, leverandørbesøk og har tett dialog med kunder og samarbeidspartnere. BAMA gjennomfører mellom 80 og 100 leverandørrevisjoner årlig. Disse gjør oss i stand til å identifisere risiko, følge opp avvik og skape en målrettet dialog om forbedringer i verdikjeden.

I 2025 gjennomførte vi blant annet en leverandørrevisjon hos en ananasleverandør på Elfenbenskysten. Dette er et av verdens viktigste eksportområder for tropisk frukt, og i forbindelse med besøket inviterte vi til dialog med fagforeningsrepresentanter fra Vest-Afrika samt representanter fra Den internasjonale arbeidsorganisasjonen (ILO). Møtet ga oss innsikt utover det vi får gjennom revisjoner og rapporter, og viser at sosial dialog er et viktig virkemiddel i utviklingen av ansvarlige verdikjeder.

BAMAs engasjement for bærekraft handler om mer enn etterlevelse av lover og regler. Vi ønsker å være en drivkraft for en mer ansvarlig verdikjede hvor respekt for menneskerettigheter, ansvarlig ressursbruk og redusert klimaavtrykk er helt sentralt.

Jeg håper denne redegjørelsen gir innsikt i det gode arbeidet vi gjør, og hvordan vi jobber aktivt for å forbedre leverandørkjedene våre og bidra til positiv endring.

" Vi i BAMA skal skape en sunnere og ferskere framtid – og jobber aktivt for å sikre en ansvarlig forretningspraksis. "

Bent Andersen
Konsernsjef, BAMA Gruppen

Styrets signatur

Styrets signatur:

B. A. L.

Ch. Hansen / John A. L.

K. Vagn / Rune Dalsaune

KD. Jodal

Outreint

Olav A. / Gyrd S. L.

R. L.

Oslo
15.04.2026

Nøkkelinformasjon om virksomheten og leverandørkjeden

Nøkkelinformasjon om virksomheten

Navn på virksomheten

BAMA Gruppen AS

Adresse hovedkontor

Postboks 263 Alnabru

Viktigste merker, produkter og tjenester

BAMA Gruppen AS er et konsern som foretar innkjøp, bearbeiding, pakking, markedsføring og distribusjon av frukt, bær, grønnsaker, poteter, fruktdrikker, blomster, fisk og andre næringsmidler. For å bevare ferskhet og hindre matsvinn, transporteres varene mest mulig effektivt til våre kunder.

Beskrivelse av virksomhetens struktur

Ledelse og ansvarsfordeling

Styret i BAMA Gruppen AS har ansvar for å godkjenne konsernets forretningsstrategi og sikre at bærekraft er integrert i selskapets mål, strategier og risikoprofil. Styret behandler den årlige bærekraftsrapporten samt vedtar BAMAs redegjørelse iht Åpenhetsloven.

Konsernledelsen, ledet av konsernsjef (CEO), har det overordnede ansvaret for bærekraftsarbeidet og for at bærekraft inngår som en integrert del av forretningsstrategien. Dette inkluderer ansvar for prioritering og allokering av nødvendige ressurser for å nå fastsatte bærekraftsmål.

Arbeidet med bærekraftsrapporteringen er organisert på tvers av hele konsernet og involverer relevante fagmiljøer og virksomhetsområder.

Executive Vice President (EVP) Commercial er eier av konsernets bærekraftstrategi og har ansvar for å definere bærekraftsmål og sikre forankring i organisasjonen. Rollen har også ansvar for prosesser knyttet til dobbel vesentlighetsanalyse, interessentdialog og bærekraftsrelaterte vurderinger i due diligence-prosesser.

Group CFO har ansvar for den årlige eksterne bærekraftsrapporteringen i samsvar med Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), samt for risikostyring og internkontroll knyttet til bærekraftsrapporteringen (ICSR). CFO har også ansvar for å etablere rutiner som sikrer at bærekraft inngår i investeringsbeslutninger. BAMA har også etablert en egen rolle med ansvar for bærekraftsrapportering, som koordinerer arbeidet og sikrer faglig kvalitet og etterlevelse av gjeldende rapporteringskrav.

Direktør for bærekraft og kvalitet leder det operative bærekraftsarbeidet og har ansvar for å operasjonalisere bærekraftstrategien i konsernet. Avdelingen for bærekraft og kvalitet rapporterer til EVP Commercial og har ansvar for implementering og oppfølging av konsernets bærekraftinitiativer, inkludert etterlevelse av lovpålagte krav.

Administrerende direktører i de enkelte virksomhetene har ansvar for å implementere bærekraftsmål og tiltak i sine enheter i tråd med konsernets retningslinjer, samt for rapportering av relevant data i henhold til fastsatt metodikk. For å sikre konsistent, etterrettelig og kvalitetssikret datainnhenting har BAMA investert i et konsernfelles digitalt rapporteringssystem (Tagetik), som benyttes til innsamling, kvalitetssikring og sammenstilling av bærekraftsdata.

Bærekrafts- og kvalitetsavdelingen består av spesialister innen blant annet klima og natur, matsvinn og sosial bærekraft, og samarbeider tett med øvrige deler av organisasjonen for å sikre gjennomføring av tiltak og deling av beste praksis. BAMA Packaging leder konsernets arbeid med mer bærekraftig emballasje.

Ansvar for oppfølging av virksomhetsstyring, risikostyring og etterlevelse ivaretas av konsernets GRC- team (Governance, Risk and Compliance). GRC-Teamet ligger under Group CFO.

Bærekraftsrapportering

Den årlige bærekraftsrapporten er basert på nåværende regelverksprosesser. BAMA Gruppen AS er rapporteringspliktige mot CSRD for året 2027. Leder for bærekraftsrapportering har faglig og operasjonelt ansvar for prosessen, herunder kvalitetssikring og effektiv gjennomføring. Denne redegjørelsen er i samsvar med BAMA Gruppens bærekraftsrapport for 2025, som er tilgjengelig på BAMAs nettsider.

Kommunikasjon og samarbeid

Intern kommunikasjon i BAMA er strukturert gjennom tydelige ansvarsforhold og regelmessig rapportering og dialog mellom ledelse, avdelinger og ansatte. Eksternt samarbeider konsernet med leverandører, kunder og sivilsamfunn gjennom blant annet revisjoner og fysiske møter for å sikre oppfølging av etiske retningslinjer og bærekraftsarbeid i verdikjeden.

Arbeidet med åpenhetsloven

BAMA arbeider systematisk med kravene i åpenhetsloven. Arbeidet omfatter aktsomhetsvurderinger i tråd med OECDs modell for ansvarlig næringsliv, samt etablerte retningslinjer og rapporteringsrutiner som skal sikre transparens og tilgjengelig informasjon om selskapets arbeid med menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Oppsummering

BAMA Gruppen AS er organisert for å betjene et bredt spekter av markeder og produkter, samtidig som ansvarlig forretningspraksis er integrert i styring og drift. Gjennom tydelige ansvarsforhold, forankring i ledelse og styre, og en helhetlig tilnærming til bærekraft, legger konsernet til rette for etterlevelse av åpenhetsloven og kontinuerlig forbedring i verdikjeden.

Omsetning i rapporteringsåret (NOK)

26 047 000 000

Antall ansatte

3 275

Er virksomheten omfattet av åpenhetsloven?

Ja

Vesentlige organisatoriske endringer siden forrige rapportering og denne rapportens tidsperiode

Det har ikke vært vesentlige organisatoriske endringer i konsernstruktur eller styringsmodell i rapporteringsåret 2025.

Navn, tittel for kontaktperson for rapporten

Torbjørn Billing, Bærekraftsrådgiver.

E-post adresse for kontaktperson for rapporten

torbjorn.billing@bama.no

Informasjon om leverandørkjeden

Generell beskrivelse av virksomhetens innkjøpsmodell og leverandørkjede

Innkjøpsmodell

BAMA Gruppen AS foretar innkjøp av varer og tjenester gjennom dedikerte innkjøpsfunksjoner i de ulike virksomhetsområdene. Dette omfatter blant annet frukt og grønnsaker, emballasje, transporttjenester, sjømat, kjøtt, vilt og blomster.

Innkjøpsavdelingene opererer både nasjonalt og internasjonalt for å sikre tilgang til et bredt spekter av produkter og innsatsfaktorer. BAMA samarbeider tett med leverandører, pakkerier og produsenter for å sikre stabile leveranser, kvalitet og kostnadseffektive løsninger. Innen alle varekategorier stilles det krav om bærekraftig forvaltning og, for mange kategorier, også sertifiserte produsenter. BAMAs etiske retningslinjer og forventninger til bærekraftig praksis ligger til grunn for alle anskaffelser.

Direkte samarbeid med leverandører, pakkerier og produsenter:

BAMA mottar varer direkte fra leverandører, pakkerier og produsenter, særlig innen frukt, grønnsaker, bær og poteter. Samarbeidene er i hovedsak langsiktige. I Norge er Gartnerhallen – et samvirke med over 1 000 norske produsenter – en sentral samarbeidspartner.

Grossister og agenter:

I tillegg til direkte samarbeid benytter BAMA grossister og agenter i enkelte internasjonale markeder for å sikre kontinuerlig tilgang til spesifikke varer.

Andre innsatsfaktorer:

For å sikre en effektiv og robust forsyningskjede inngår BAMA avtaler om kjøp av transporttjenester, emballasje og andre driftskritiske ressurser.

Leverandørkjede

Få ledd fra råvare til ferdig produkt:

BAMA prioriterer korte verdikjeder der det er mulig, for å sikre ferskhet, kvalitet og bedre oversikt. Produktene transporteres i stor grad direkte fra produsenter eller pakkerier til lokale avdelinger i Norge, særlig der varene er ferdig pakket ved opprinnelse. Dette gjelder både for norsk produksjon og for importerte varer, der direkte leveranser benyttes når det er hensiktsmessig. For produkter som ankommer i større enheter med bil eller båt, omlastes varene ved BAMAs terminal på Kalbakken før de distribueres raskt videre til avdelinger rundt i landet. Denne strukturen bidrar til effektiv logistikk, redusert håndtering og god kontroll gjennom verdikjeden.

Produksjonsland og regioner:

Hovedproduksjonen av varer er fordelt mellom Norge (om lag 37 prosent av volumet) og internasjonale leverandører (om lag 63 prosent). De viktigste internasjonale leverandørlandene er lokalisert i Europa, Sør-Amerika og Afrika, med særlig vekt på land som Spania, Nederland, Chile og Peru. Fisk og sjømat til storkjøkkenmarkedet kommer hovedsakelig fra Norge og Nord-Atlanteren, med krav til bærekraftige fiskeripraksiser.

Spesialisert verdikjedestyring:

Import av produktkategoriene blomster og eksotisk frukt håndteres gjennom BAMAs datterselskaper Xpol og Nature's Pride i Nederland, som har spesialisert kompetanse på disse verdikjedene. Innen sjømat, kjøtt, vilt og andre spesialprodukter samarbeider BAMA med dedikerte leverandører og grossister for å sikre kvalitet og effektiv distribusjon.

Integrerte løsninger og bærekraft

For å ivareta anstendige arbeidsforhold og redusere miljøpåvirkning integrerer BAMA ansvarlighet i hele verdikjeden. Det stilles krav til både primær- og sekundærleverandører. Dette inkluderer tjenesteleverandører, av f.eks transport, og innsatsfaktorer som f.eks emballasje. Risiko kartlegges, og det gjennomføres leverandør oppfølging og revisjoner der dette vurderes som relevant.

Teknologiske verktøy, som BAMA Smart Transport, benyttes for å optimalisere logistikk og bidra til reduserte utslipp. Agri Place benyttes som verktøy for leverandør oppfølging og risikoovervåking.

Innkjøpsmodellen og leverandørkjeden gir BAMA fleksibilitet til å håndtere sesongsvingninger, klimarelaterte utfordringer og endringer i etterspørsel, samtidig som det legges til rette for kvalitet, sporbarhet og ansvarlig forretningspraksis i hele verdikjeden.

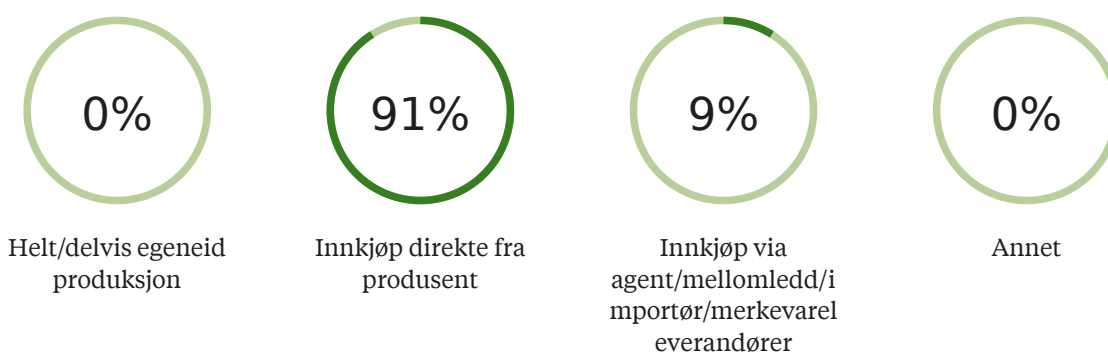
Antall leverandører som virksomheten har hatt kommersielle relasjoner med i rapporteringsåret

2 500

Kommentar til antall leverandører

BAMA Gruppen har gjort handel med ca. 2500 forretningspartnere, leverandører og produsenter i 2025. 310 av disse forretningsforbindelsene er leverandører av råvarer til videresalg eller foredling. For den norske verdikjeden av råvarer til videresalg eller foredling er samvirket Gartnerhallen SA BAMA's avtalepartner og her inngår omtrent 1000 norske produsenter. I tallet 310 leverandører teller vi her Gartnerhallen som en. Gjenstående antall forretningsforbindelser er leverandører av tjenester og varer, som f.eks transport, emballasje, arbeidsklær, konsulenttjenester, entreprenører og driftsmateriell.

Type innkjøp/ leverandørforhold

Innkjøp fra leverandører, pakkehus, samvirker, selskaper som ikke er agenter defineres som direkte innkjøp.

Liste over førsteleddsprodusenter per land

Norge :	278
Spania :	308
Nederland :	113
Marokko :	56
Peru :	30
Italia :	93
Sør-Afrika :	85
Ecuador :	5

Oversikten inkluderer de største landene basert på verdi (i NOK). Den omfatter kun varer til videresalg eller videreforedling, det vil si frukt, grønnsaker, poteter, bær, blomster, fisk, sjømat, vilt og andre matvarer.

Norge: Omtrent 1000 norske produsenter er medlemmer av Gartnerhallen SA. I [denne oversikten](#) er pakkerier som produsentene leverer til ansett som førsteleddsprodusent. Oversikten viser dermed pakkerier, leverandører (kan være flere produsenter per leverandør) og grossister som BAMA handler fra på det norske markedet. Antallet førsteleddsprodusenter i Norge påvirkes blant annet av økt samordning gjennom pakkerier og felles leveringspunkter. Forbedret datagrunnlag gir mer presis avgrensning av hva som regnes som førsteleddsprodusent.

Utland: Inkluderer leverandører, pakkehus, samvirker og selskaper som BAMA Gruppen har direkte samarbeid med. Det kan være flere produsenter per leverandør og per pakkehus.

Oppgi antall arbeidere hos førsteleddsprodusenter

Antall arbeidere

Kommentar til antall arbeidere

Våre leverandører er alt fra mindre/mellomstore lokale/nasjonale produsenter til store multinasjonale selskaper. Det er alt fra enkeltpersonforetak til selskaper med flere tusen ansatte, mange med sesongarbeidere deler av året. Det er derfor svært krevende å angi konkret antall arbeidere.

Viktigste innsatsfaktorer/råvarer for produkter eller tjenester og geografi

Bananer	Costa Rica Ecuador
Tomat, salat, agurk	Spania Italia Marokko Nederland Norge
Poteter, grønnsaker, frukter og bær	Spania Italia Norge

Oversikten inkluderer de største landene basert på verdi (i NOK). Den omfatter kun næringsmidler til videresalg eller videreforedling.

Er virksomheten leverandør til offentlig sektor?

Ja

Mål og fremdrift

Prosessmål og fremdrift i rapporteringsåret

1

BAMA har i 2025 arbeidet videre med implementering av konsernets bærekraftstrategi med målhorisont mot 2030. Tiltak, prioriteringer og fremdrift knyttet til identifisert risiko og negativ påvirkning er nærmere beskrevet i kapittel 3.A.1 i denne redegjørelsen.

Under følger en overordnet oversikt over sentrale strategiske bærekraftsmål og status for rapporteringsåret.

Redusere matsvinn og optimalisere emballasje

BAMA har mål om 25 prosent reduksjon i matsvinn i egen virksomhet (basisår 2023) og at all emballasje skal være 100 prosent gjenvinnbar eller gjenbrukbar og redusert med 5%. I 2025 er arbeidet videreført gjennom forbedrede prosesser, styrket datagrunnlag og samarbeid i verdikjeden.

Fremme sunnere kosthold

BAMA har et langsiktig mål om å bidra til økt konsum av frukt og grønt, med ambisjon om minst fem – helst åtte – porsjoner per dag. I 2025 har arbeidet vært rettet mot tilgjengelighet, markedsføring, sponsoraktiviteter, produktutvikling og samarbeid med kunder.

Mål:

Minimere klima- og naturpåvirkning

BAMA har tre mål innenfor dette området, 1) Komplette klimaregnskap og dekarboniseringsplan i tråd med Parisavtalen (innen 2026), 2) SBTi*-validerte klimamål for alle 3 Scope inkl. FLAG, 3) Kartlegge naturrisiko, og utvikle en plan for redusert påvirkning (i 2026).

I 2025 har BAMA besluttet klimamål i henhold til SBTi, målene er sendt til validering. Innen 2035 skal BAMA redusere absolutte utslipp oppgitt i tCO₂e i Scope 1 og 2 med -63% fra basisår 2024. Videre skal vi redusere absolutte utslipp i Scope 3 med -37,5% og FLAG-utslipp med -45,5%.

* Science Based Targets initiative (SBTi).

Ansvarlig handel og menneskerettigheter

Målet at alle direkte leverandører av frukt og grønt skal være sertifisert etter anerkjente sosiale standarder, og at det gjennomføres minimum 80 risikobaserte revisjoner årlig. I 2025 er arbeidet videreført gjennom risikobaserte vurderinger, leverandøroppfølging og revisjoner.

Investere i ansatte

BAMA har mål om minst 40 prosent kjønnsbalanse i majoriteten av ledergruppene og en medarbeiderengasjementsscore på 80. I 2025 er dette fulgt opp gjennom arbeid med ledelse, kultur og kompetanseutvikling.

Status:

2

Status for de enkelte prosessmålene i 2025 varierer mellom områdene og reflekterer modenhet, risikobilde og tilgjengelig datagrunnlag. Overordnet vurderes fremdriften som i tråd med plan, og status for tiltak og resultater knyttet til identifisert risiko og negativ påvirkning er nærmere beskrevet i kapittel 3.A i denne redegjørelsen.

Status :

Prosessmål for kommende år

1

I kommende rapporteringsår vil arbeidet med bærekraftstrategien videreføres og styrkes i tråd med konsernets mål mot 2030/2035. Prioriterte prosessmål og aktiviteter for 2026 tar utgangspunkt i identifiserte risikoområder og erfaringer fra gjennomførte aktsomhetsvurderinger, og er beskrevet nærmere under kapittel 3.A.

1

Forankring av bærekraft i virksomheten

Forankring av ansvarlighet knyttet til bærekraftig forretningspraksis i virksomheten handler om å ha strategier, planer, relevante policyer og retningslinjer for aktsomhetsvurderinger som er vedtatt av ledelsen. Disse bør omfatte hele virksomheten, samt virksomhetens leverandørkjede og forretningsforbindelser. Effektive styringsystemer for implementering er en forutsetning for å lykkes, og arbeidet med aktsomhetsvurderinger bør være en integrert del av virksomhetens forretningsdrift. Tydelige forventninger fra toppledelsen, samt tydelig plassering av ansvar innad i virksomheten for implementering av de ulike delene av aktsomhetsvurderinger er viktig. Alle involverte må vite hva de skal gjøre. Åpenhet om forpliktelser virksomheten har til seg selv, utfordringer de står overfor og hvordan dette håndteres, er vesentlig.

1.A Policy for egen virksomhet

1.A.1 Lenke til offentlig tilgjengelig policy for egen virksomhet

<https://www.bama.no/om-bama/etiske-retningslinjer/>

1.A.2 Hva sier virksomheten offentlig om sine forpliktelser til å respektere mennesker, dyr, samfunn og miljø?

BAMA Gruppen kommuniserer sine forpliktelser til å respektere mennesker, dyr, samfunn og miljø gjennom konsernets Etiske retningslinjer, som gjelder for hele virksomheten og alle datterselskap.

De Etiske retningslinjene er basert på prinsipperklæringen til Etisk handel Norge og i tråd med FNs veiledende prinsipper for ansvarlig næringsliv, FN-konvensjonen mot korrupsjon (UNCAC), OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper om ansvarlig næringsliv og prinsippene i ILOs Treparsertklæring om flernasjonale selskaper og sosialpolitikk. De etiske retningslinjene uttrykker BAMAs forpliktelse til å drive ansvarlig forretningspraksis, inkludert gjennomføring av aktsomhetsvurderinger og bærekraftig forretningspraksis i egen virksomhet og i leverandørkjeden.

Menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold

BAMA forplikter seg til å respektere menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og menneskeverd. Dette omfatter krav til trygge og sunne arbeidsforhold, respekt for organisasjonsfrihet og kollektive forhandlinger, samt nulltoleranse for diskriminering, trakassering og utnyttelse.

Miljø og natur

BAMA forplikter seg til å redusere negativ miljøpåvirkning og arbeide for effektiv ressursutnyttelse i egen virksomhet og i verdikjeden. Dette inkluderer arbeid med reduksjon av klimagassutslipp og avfall, bruk av ikke-fornybare ressurser, støtte til gjenbruk og resirkulering, samt redusere negativ påvirkning på biologisk mangfold.

Ansvarlig forretningspraksis og aktsomhetsvurderinger

BAMA har en tydelig forpliktelse til å gjennomføre aktsomhetsvurderinger for å identifisere, forebygge og redusere risiko for negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø. Dette gjelder både i egen virksomhet og i leverandørkjeden, og er en integrert del av konsernets ansvarlige innkjøpspraksis.

Forventninger til leverandører og forretningspartnere

BAMA stiller tydelige krav til leverandører og forretningspartnere gjennom egne etiske retningslinjer for leverandører. Disse fastsetter forventninger til etterlevelse av menneskerettigheter, anstendige arbeidsforhold, miljøstandarder og integritet. Leverandører forventes også å arbeide systematisk med aktsomhetsvurderinger og kontinuerlig forbedring.

Forankring i verdier og visjon

BAMAs forpliktelser er forankret i konsernets visjon «En sunnere og ferskere fremtid» og verdier som målrettet, ansvarlig, inspirerende og samspillende. Dette danner grunnlaget for hvordan selskapet kommuniserer, handler og samarbeider med ansatte, leverandører, kunder og andre interessenter.

1.A.3 Hvordan er policy for egen virksomhet blitt utviklet og forankret?

BAMAs policy for egen virksomhet er utviklet og forankret på følgende måter, slik det fremkommer av de etiske retningslinjene:

Basert på internasjonale standarder

BAMAs etiske retningslinjer bygger på prinsipperklæringen fra medlemsorganisasjonen Etisk Handel Norge, som BAMA er medlem av, FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter, ILO-konvensjoner og OECDs retningslinjer for ansvarlig næringsliv.

Forpliktelser for hele virksomheten

Policyen gjelder for alle ansatte, innleid personell, ledere, direktører og styremedlemmer, samt for personer som handler på vegne av BAMA. Datterselskaper i BAMA Gruppen er også forpliktet til å følge retningslinjene, eller tilsvarende lokale retningslinjer.

Implementering og opplæring

BAMA sørger for opplæring og verktøy som gjør ansatte i stand til å håndtere etiske problemstillinger. Dette inkluderer obligatorisk deltakelse i opplæringsprogrammer for etikk og compliance for ansatte, blant annet i eget løp i BAMAS digitale opplæringssystem, BAMA Learning

Integritet og åpenhet som kjerneverdier

Forankringen skjer gjennom en organisasjonskultur som fremmer åpenhet, ærlighet og integritet. Det legges vekt på å ta ansvar for beslutninger og å skape en trygg ytringskultur der ansatte oppfordres til å rapportere bekymringer uten frykt for gjengjeldelse.

Ledelsens engasjement

BAMAs styre og ledergruppe er aktivt dedikert til bærekraftig og ansvarlig forretningspraksis. De etiske retningslinjene er vedtatt av konsernledelsen og godkjent av styret.

Konsernledelsen dedikerer ressurser for å sikre engasjement og samarbeid med leverandører og interessenter for å håndtere miljømessige, sosiale og etiske utfordringer. Policy og tilhørende retningslinjer vurderes ved behov i lys av risikokartlegginger og funn fra aktsomhetsvurderinger.

Denne tilnærmingen sikrer at policyen er solid forankret i både internasjonale standarder og virksomhetens egne verdier, med tydelig ledelsesforankring og praktiske mekanismer for implementering i hele organisasjonen.

1.B Organisering og internkommunikasjon

1.B.1 Hvordan er arbeidet med aktsomhetsvurderinger organisert i virksomheten, forankret i interne retningslinjer og rutiner?

Arbeidet med aktsomhetsvurderinger i BAMA er forankret i interne retningslinjer og prosedyrer og inngår som en integrert del av konsernets bærekrafts- og risikostyring.

Styret har det overordnede ansvaret for å sikre at aktsomhetsvurderinger er integrert i selskapets mål, strategi og risikoprofil. Konsernsjef (CEO) har ansvar for å sikre tilstrekkelige ressurser, systemer og organisatoriske rammer for gjennomføring av arbeidet.

Det operative ansvaret for aktsomhetsvurderinger ligger hos Executive Vice President (EVP) Commercial, som er eier av bærekraftstrategien og ansvarlig for implementering i tråd med OECDs retningslinjer og FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter.

Den operative gjennomføringen koordineres av bærekraft- og kvalitetsavdelingen i tett samarbeid med relevante funksjoner som innkjøp, økonomi og risikostyring. Avdelingen har ansvar for risikovurderinger, dobbel vesentlighetsanalyse og oppfølging av leverandører i tråd med BAMAs bærekraftskrav, inkludert bruk av spørreskjemaer, screening mot eksterne databaser og revisjoner av leverandører med forhøyet risiko.

BAMA har løpende dialog med ansatte, leverandører og eksterne interessenter, og involverer ved behov fagforeninger og sivilsamfunnsorganisasjoner. Varslingsmekanismer er etablert for både ansatte og eksterne parter.

Organiseringen bygger på en risikobasert tilnærming der hovedrisikoer identifiseres og prioriteres basert på dobbel vesentlighetsanalyse, supplert med overordnede og løpende risikovurderinger i virksomheten og leverandørkjeden. Dette vurderes som en hensiktsmessig måte å sikre målrettet, effektiv og systematisk oppfølging av bærekraftsrelatert risiko i tråd med internasjonale standarder og lovkrav.

1.B.2 Hvordan blir betydningen av virksomhetens aktsomhetsvurderinger konkretisert og tydeliggjort for de ansatte gjennom stillingsbeskrivelse (eller lignende), arbeidsoppgaver og insentivordninger?

Alle ansatte gjøres kjent med BAMAs etiske retningslinjer gjennom opplæring, tilgjengelige styringsdokumenter og løpende intern kommunikasjon. Dette bidrar til forståelse av hvordan policyer og aktsomhetsvurderinger påvirker egne arbeidsoppgaver og beslutninger i praksis.

Betydningen av BAMAs aktsomhetsvurderinger tydeliggjøres gjennom klare roller, ansvar og forventninger i relevante stillingsbeskrivelser og arbeidsoppgaver. Ansatte med beslutningsmyndighet eller ansvar innen innkjøp, leverandør oppfølging, kvalitet, bærekraft og ledelse har særskilt ansvar for å sikre etterlevelse av policies og retningslinjer, herunder arbeid med risikovurderinger, leverandør oppfølging og rapportering.

Arbeidet støttes av etablerte styringssystemer, rutiner og verktøy for risikovurdering, oppfølging og rapportering. Bærekraft og ansvarlig forretningspraksis inngår som relevante hensyn i beslutningsprosesser, og er særlig viktig der det er knyttet risiko til menneskerettigheter, arbeidsforhold, miljø eller forretningsetikkk.

For ledere og nøkkelroller følges arbeidet opp gjennom mål- og resultatstyring, lederdialog og ordinære oppfølgingsprosesser. Dette bidrar til tydelig ansvarliggjøring og forankring av aktsomhetsarbeidet i organisasjonen.

1.B.3 Hvordan sikres det at relevante ansatte har tilstrekkelig kompetanse til å gjennomføre arbeidet med aktsomhetsvurderinger?

BAMA sikrer at relevante ansatte har tilstrekkelig kompetanse til å gjennomføre arbeidet med aktsomhetsvurderinger gjennom målrettet opplæring, tilpasset ulike roller og ansvarsområder. Behov for kompetanse vurderes som del av etablerte styrings- og oppfølgingsprosesser, særlig for ansatte med ansvar innen innkjøp, leverandøroppfølging, kvalitet, bærekraft og ledelse.

Opplæringen omfatter relevante lover og regelverk, herunder åpenhetsloven, samt internasjonale retningslinjer, risikoområder og beste praksis knyttet til menneskerettigheter, anstendige arbeidsforhold, miljø og forretningsetikk. Dette gjennomføres gjennom både interne opplæringsaktiviteter og ekstern kompetanseheving der det er hensiktsmessig.

Kompetansen styrkes videre gjennom tverrfaglig samarbeid og deling av erfaringer og beste praksis på tvers av virksomheter og funksjoner.

1.C. Planer og ressurser

1.C.1 Hvordan er virksomhetens forpliktelser til å respektere mennesker, samfunn, dyr og miljø forankret i strategier og handlingsplaner?

BAMAs forpliktelser til å respektere mennesker, samfunn, dyr og miljø er integrert i konsernets overordnede forretningsstrategi og konkretisert gjennom en egen bærekraftstrategi med målhorisont mot 2030. Strategien følges opp gjennom handlingsplaner, KPI-er og operasjonelle tiltak på tvers av virksomheten.

Bærekraftsmålene er en integrert del av BAMAs strategiske styring og følges opp på konsernnivå. Styret har vedtatt rammer og føringer som sikrer at bærekraft og ansvarlig forretningspraksis inngår i strategiske beslutninger, og konsernledelsen har dedikerte ressurser og budsjettmidler til gjennomføring av strategien. Arbeidet operasjonaliseres blant annet gjennom risikobaserte revisjonsprogrammer, sertifiseringskrav, analyser og prioriteringer i innkjøps- og leverandørarbeidet.

Arbeidet med bærekraft og ansvarlighet har også tydelige forretningsmessige implikasjoner for BAMA, blant annet gjennom valg og oppfølging av leverandører, utfasing der risiko vurderes som uakseptabel, investeringer i systemer og kompetanse, samt styrket beredskap og kontroll i verdikjeden. Dette bidrar til risikoreduksjon, etterlevelse av regelverk og langsiktig konkurransekraft.

BAMAs bærekraftstrategi, overordnede mål og sentrale handlingsplaner er offentlig tilgjengelige gjennom konsernets bærekraftsrapportering og nettsider, i tråd med prinsippene om åpenhet og ansvarlighet

1.C.2 Hvordan følges strategier og planer for bærekraftig forretningspraksis opp av ledelse og styre?

Styret i BAMA Gruppen AS har ansvar for å godkjenne konsernets forretningsstrategi og sikre at bærekraft er integrert i selskapets mål, strategier og risikoprofil. Styret behandler den årlige bærekraftsrapporten samt vedtar BAMAs redegjørelse iht Åpenhetsloven.

Konsernsjefen (CEO) har ansvar for å sikre nødvendige ressurser, strukturer og systemer for gjennomføring av bærekraftstrategien. Executive Vice President (EVP) Commercial har det operative ansvaret for oppfølgingen og rapporterer periodisk til styret om status, fremdrift og prioriterte tiltak.

Ledelsen følger opp strategier og handlingsplaner gjennom risikobaserte tiltak og regelmessig rapportering. Temaer som vies særlig oppmerksomhet i ledelse og styre omfatter menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, miljø- og klimarisiko, ansvarlig handel, etterlevelse av regelverk og håndtering av avvik i verdikjeden.

Operasjonalisere ny bærekraftstrategi og -rapportering" har vært et pågående konserninitiativ i 2025, med løpende oppfølging fra egen styringsgruppe. Initiativet har leveranser innenfor tre hovedtemaer: 1) Operasjonalisere bærekraftstrategien ved å følge opp initiativer og støtte virksomhetsområdene i å iverksette tiltak som etterlever BAMAs bærekraftsstrategi, 2) Rapportere i tråd med CSRD, 3) Koordinere innsats for å nå bærekraftsmålene innen 2030.

1.D Partnerskap og samarbeid med leverandører og forretningsforbindelser

1.D.1 Hvordan tydeliggjør virksomheten viktigheten av bærekraftig forretningspraksis i møte med leverandører og forretningsforbindelser?

BAMA tydeliggjør viktigheten av bærekraftig forretningspraksis overfor leverandører og forretningsforbindelser gjennom tydelige krav, strukturert oppfølging og aktiv dialog.

Etiske retningslinjer og forventninger

Alle leverandører og forretningsforbindelser forplikter seg til å etterleve BAMAs etiske retningslinjer for leverandører. Retningslinjene stiller klare krav til respekt for menneskerettigheter, anstendige arbeidsforhold, miljø, dyrevelferd og antikorrupsjon, og er som tidligere beskrevet blant annet basert på relevante FN- og ILO-konvensjoner. Kravene kommuniseres som en integrert del av samarbeidet og gjelder på lik linje med øvrige forventninger knyttet til kvalitet, leveringssikkerhet, pris og volum.

Screening, godkjenning og oppfølging

Leverandører gjennomgår egevaluering og vurderes før godkjenning. Etterlevelse av bærekraftskrav følges opp gjennom risikobaserte revisjoner, dokumentgjennomgang og dialog. Dersom det avdekkes praksis som kan føre til negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn eller miljø, forventes leverandørene å iverksette forbedringstiltak. BAMA følger opp fremdrift og vurderer videre samarbeid basert på leverandørens vilje og evne til forbedring.

Dialog, samarbeid og insentiver

BAMA legger vekt på dialog og samarbeid for å oppnå kontinuerlig forbedring i leverandørkjeden. Leverandører forventes også å arbeide systematisk med aktsomhetsvurderinger i egne verdikjeder. Som en del av dette arbeidet synliggjør BAMA gode eksempler gjennom blant annet BAMAs bærekraftspris, som deles ut til leverandører som utmerker seg innen klima, miljø, ansvarlig handel og andre sentrale bærekraftstemaer. Dette bidrar til å understreke at ansvarlig forretningspraksis er en viktig del av et langsiktig og gjensidig samarbeid.

Disse tiltakene bidrar samlet til å integrere bærekraftig forretningspraksis i relasjonen med leverandører og forretningsforbindelser, og til å styrke leverandørenes forutsetninger for å etterleve BAMAs forventninger.

Lenke til BAMAs Code of Conduct for Suppliers and Business Partners:

https://www.bama.no/contentassets/6f612edaf2de478e8e6649844a777ff1/bamas-code-of-conduct-for-suppliers-and-business-partners_english.pdf

1.E Erfaringer og endringer

1.E.1 Hvilke erfaringer har virksomheten gjort seg om arbeidet med bærekraftig forretningspraksis i rapporteringsåret, og hva har endret seg som et resultat av dette?

I rapporteringsåret 2025 har BAMA videreført etablerte policyer, retningslinjer og styringssystemer for bærekraftig forretningspraksis.

Erfaringene fra arbeidet i 2025 bekrefter at eksisterende rammeverk for aktsomhetsvurderinger, leverandøroppfølging og intern styring fungerer etter hensikten. Arbeidet har i hovedsak vært rettet mot konsistent etterlevelse, videre operasjonalisering og forbedring innenfor etablerte strukturer, fremfor utvikling av nye policyer eller systemer.

Som del av arbeidet innen klima- og natur avdekket vi behov for økt analysekapasitet og det ble derfor rekruttert en analytiker bærekraft med oppstart i 2026.

Gjennom løpende aktsomhetsvurderinger, risikobaserte revisjoner og oppfølging av hendelser i verdikjeden har BAMA styrket sin forståelse av hvor risiko for negativ påvirkning kan oppstå, og hvordan eksisterende rutiner kan brukes mer effektivt i praksis. Erfaringene har bidratt til justeringer i prioriteringer og arbeidsform innenfor gjeldende rammer, uten at dette har utløst behov for endringer i policy eller formelle styringssystemer.

Samlet sett viser rapporteringsåret 2025 betydningen av kontinuitet og systematisk oppfølging i arbeidet med bærekraftig forretningspraksis, og danner et stabilt grunnlag for videre forbedringer og målrettede tiltak i kommende rapporteringsperioder.

A close-up photograph of vibrant green leaves, likely from a plant like spinach or kale, with a wooden stem visible in the upper left corner. The leaves are in sharp focus, showing their veins and texture. The background is a soft, out-of-focus light grey.

2

Fastsette fokus for rapporten

Kartlegging av virksomhetens påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø

Kartlegging handler om å identifisere virksomhetens risiko for, og faktiske negative påvirkning/ skade, på mennesker, dyr, samfunn og miljø, inkludert i leverandørkjeden og gjennom forretningsforbindelser. Det handler om å først danne seg et overordnet risikobilde, for så å prioritere mest vesentlige risikoområder for grundigere kartlegging og håndtering av funn. Hvordan virksomheten er involvert i eventuell negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø, er sentralt for å avgjøre riktig respons og tiltak. Involvering av interessenter, spesielt påvirkede parter, er sentralt i kartleggingsarbeidet, så vel som i tiltak for å håndtere utfordringene på en god måte.

2.A Kartlegging og prioritering

PRIORITERT NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE FOR MENNESKER, DYR, SAMFUNN OG MILJØ

Å prioritere en eller flere risikoområder på bakgrunn av alvorlighetsgrad, betyr ikke at noen risiko er viktigere enn andre, eller at virksomheter ikke gjør noen med annen risiko, men at det som har størst negativ påvirkning prioriteres først. Kartlegging og prioritering er en kontinuerlig prosess.

2.A.1 List opp prioritert risiko for potensiell og/ eller faktiske negative konsekvenser for mennesker, dyr, samfunn og miljø.

Prioritert risiko	Relatert tema	Geografi
Arbeidsforhold og risiko for tvangsarbeid	Tvangsarbeid Fagorganisering og kollektive forhandlinger Diskriminering Brutal behandling Helse, miljø og sikkerhet Lønn Arbeidstid Regulære ansettelse Marginaliserte befolkningsgrupper	Kina Costa Rica Ecuador Egypt Guatemala India Iran Pakistan Zimbabwe
Barnearbeid	Tvangsarbeid Barnearbeid Brutal behandling Marginaliserte befolkningsgrupper	Egypt Etiopia Honduras India Madagaskar Mali Pakistan Tanzania Zimbabwe
Overforbruk av vannressurser	Marginaliserte befolkningsgrupper Miljø Vann	Chile Egypt Spania Etiopia Kenya Marokko Mexico Peru Pakistan Sør-Afrika Zimbabwe
Foringelse av biologisk mangfold, tap av habitater, overforbruk av ressurser	Miljø	Brasil Kina Spania

		India Pakistan
Korrupsjon og bestikkelser	Marginaliserte befolkningsgrupper Korrupsjon	Elfenbenskysten Guatemala Italia Marokko Makedonia Mali Senegal Tanzania Zimbabwe

Kriterier for prioritering:

Prioriteringen bygger på konsernets systematiske risikovurderinger, herunder dobbel vesentlighetsanalyse og bruk av AgriPlace Risk Explorer som støtteverktøy for geografisk og tematisk risikokartlegging.

Alvorlighetsgrad. Arbeidsforhold og barnarbeid rangeres høyest på grunn av direkte påvirkning på liv og helse.

Omfang. Overforbruk av vannressurser og høye klimagassutslipp påvirker store områder og mennesker globalt.

Verdier er basert på risikomodul i AgriPlace.

Mulighet for reversering. Tap av biologisk mangfold og utnyttelse av arbeidskraft har lav reversibilitet, noe som krever høy prioritering.

BEGRUNNELSE FOR HVORFOR DISSE UTFORDRINGENE ER PRIORITERT SOM MEST VESENTLIGE FOR MENNESKER, DYR, SAMFUNN OG MILJØ

2.A.2 Beskriv: a) virksomhetens rutiner for kartlegging og identifisering av risiko og hvordan den risikoen ble identifisert og prioritert b) eventuelle deler av virksomheten som ikke er dekket i kartleggingen (produktgrupper, egne produkter, avdelinger eller lignende) og hvorfor c) hvordan informasjon ble hentet inn, hvilke kilder som er benyttet og hvilke interessenter som er involvert d) om det er identifisert områder hvor det er manglende informasjon for å vurdere risiko og hvordan dere vil gå frem for å få mer informasjon om dette.

a) Virksomhetens rutiner for kartlegging og prioritering av risiko

BAMA har etablerte rutiner for kartlegging og identifisering av risiko basert på prinsippene for dobbel vesentlighet. Kartleggingen tar utgangspunkt i hele verdikjeden – oppstrøms leverandørledd, egen virksomhet og nedstrøms aktiviteter – for å identifisere både faktiske og potensielle negative konsekvenser for mennesker, dyr, samfunn og miljø.

Risiko identifiseres gjennom en kombinasjon av interne analyser, leverandøroppfølging og bruk av eksterne risikokilder. Prioritering av risiko skjer på bakgrunn av:

alvorlighetsgrad (hvor alvorlig påvirkningen er for berørte parter),

omfang (hvor mange som kan bli berørt),

mulighet for reversering (i hvilken grad skade kan gjenoprettes).

Risikoer knyttet til blant annet tvangsarbeid, barnarbeid, overforbruk av vannressurser, tap av biologisk mangfold og korrupsjon er prioritert som særlig vesentlige, basert på disse kriteriene og på virksomhetens direkte tilknytning til leverandørkjeden.

Leverandører vurderes gjennom spørreskjemaer, risikovurderinger og revisjoner. Forhøyede aktsomhetsvurderinger gjennomføres der risikoen vurderes som særlig høy.

b) Deler av virksomheten som ikke er dekket i kartleggingen

Kartleggingen omfatter alle vesentlige deler av BAMAs virksomhet og leverandørkjede. Enkelte risikoområder er likevel analysert på et mer overordnet nivå der tilgjengelig informasjon eller risikonivå tilsier dette. Disse områdene følges opp gjennom grunnleggende krav og rutiner, og behov for mer inngående analyser vurderes dersom risikobildet endrer seg.

c) Kilder, informasjonsgrunnlag og involverte interessenter

Informasjon til kartleggingen er hentet inn gjennom en kombinasjon av interne og eksterne kilder, herunder:

- Leverandørspørreskjemaer, interne databaser og revisjonsrapporter,
- Risikovurderinger basert på OECDs retningslinjer for ansvarlig næringsliv,
- Eksterne verktøy som AgriPlace Risk Explorer, som benytter et bredt sett av anerkjente risikoindekser,
- Geografiske risikokart, blant annet fra World Resources Institute, for vurdering av vann- og miljørisiko.

Kartleggingsarbeidet er også støttet av dialog med leverandører og relevante interessenter. Samarbeid med organisasjoner som Etisk Handel Norge og bruk av ekstern ekspertise som Banana Link bidrar til kvalitetssikring og styrking av analysene. Der det er relevant, inngår også dialog med lokale aktører og interessenter som del av risikovurderingene.

d) Manglende informasjon og videre oppfølging

BAMA har avdekket områder der tilgjengelig og pålitelig informasjon er begrenset, både i internasjonale og nasjonale deler av leverandørkjeden.

I enkelte produksjonsland kan tilgangen til offentlig tilgjengelige data om arbeidsforhold, miljøpåvirkning og etterlevelse være begrenset, noe som gjør det mer krevende å vurdere risiko basert på eksterne kilder alene.

Tilsvarende kan det i nasjonale deler av leverandørkjeden være begrensninger i eksisterende dokumentasjons- og rapporteringssystemer, særlig knyttet til forhold som rekrutteringspraksis, arbeidskontrakter og enkelte klima- og miljødata. Dette kan medføre at tilgjengelig informasjon ikke gir et fullstendig eller tilstrekkelig detaljert grunnlag for risikovurdering.

For å styrke informasjonsgrunnlaget arbeider BAMA med å stille tydeligere krav til dokumentasjon og å supplere eksisterende informasjon med egne risikovurderinger, dialog og oppfølging. Der det vurderes som nødvendig benyttes også revisjoner og tredjepartsvurderinger for å kompensere for manglende datatilgang og sikre et tilstrekkelig grunnlag for prioritering og tiltak.

ANNEN NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE

2.A.3 Beskriv annen risiko for negativ påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø som ble identifisert men ikke prioritert, og hvordan disse er håndtert

I tillegg til de prioriterte risikoområdene beskrevet i kapittel 2.A.1, har BAMA identifisert flere andre risikoer for negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø. I kontekst redegjørelse Åpenhetsloven, er disse vurdert som mindre alvorlige basert på alvorlighetsgrad, omfang og mulighet for reversering, men følges likevel opp gjennom etablerte forpliktelser, rutiner og tiltak.

Transportrelaterte miljøutfordringer

Risiko: Drivstofforbruk og lokale utslipp knyttet til transport av varer.

Håndtering: Risikoen håndteres gjennom kontinuerlig optimalisering av logistikk og ruteplanlegging, bruk av mer energieffektive kjøretøy og overgang til lav- og nullutslippsløsninger der dette er mulig.

Matsvinn i verdikjeden

Risiko: Svinn i produksjon, lagring, distribusjon og salg av ferske varer.

Håndtering: Risikoen håndteres gjennom forbedrede lagrings- og distribusjonsrutiner, bruk av teknologi for bedre prognoser og samarbeid med aktører for omdisponering og donasjon av overskuddsmat.

Kjemikaliebruk i produksjonen

Risiko: Bruk av plantevernmidler og andre kjemikalier med potensiell negativ påvirkning på helse og miljø.

Håndtering: BAMA stiller krav til leverandører om bruk av integrert plantevern, dokumentasjon av kjemikaliebruk og sertifisering etter anerkjente standarder som GlobalG.A.P. Risikoen følges også opp gjennom prøvetaking, analyser og revisjoner.

Forurensning fra emballasje

Risiko: Avfall og forurensning knyttet til bruk av ikke-resirkulerbar eller unødvendig emballasje.

Håndtering: Risikoen håndteres gjennom reduksjon av emballasjemengde, overgang til resirkulerbare og gjenvinnbare materialer og samarbeid med kunder og leverandører om mer bærekraftige emballaseløsninger.

Selv om disse risikoene ikke er vurdert som mest vesentlige, overvåkes de systematisk og inngår i BAMAs løpende bærekrafts- og kvalitetsarbeid og omtales nærmere i BAMAs Års- og bærekraftsrapport. Tiltak vurderes og justeres ved behov, og risikoene kan prioriteres høyere dersom alvorlighetsgrad, omfang eller rammebetingelser endrer seg.

A close-up photograph of a watermelon. The top half shows the whole green rind with some lighter green stripes. The bottom half shows a large, triangular slice of the watermelon, revealing its bright red, juicy flesh and several small, dark seeds. The lighting is bright, highlighting the texture of the rind and the freshness of the fruit.

3

Håndtering av prioritert påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere handler om å håndtere funn fra kartleggingen på en god måte. Virksomhetens mest vesentlige negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø prioriteres først. Dette betyr ikke at annen risiko er uvesentlig eller at det ikke håndteres. Hvordan virksomheten er involvert, er sentralt for å treffe riktige tiltak. Faktisk negativ påvirkning/skade som virksomheten forårsaker eller bidrar til må stanses, forebygges og reduseres. Virksomheter som er direkte forbundet med negativ påvirkning må bruke sin innflytelse til å få forretningsforbindelser (f.eks. leverandører) til å stanse, forebygge og redusere dette. Dette innebærer å utvikle og iverksettes planer og rutiner for å håndtere risiko, og kan kreve endringer i egne policyer og styringssystemer. Virksomheters vellykkede håndtering av negativ påvirkning på mennesker, dyr samfunn og miljø er et avgjørende bidrag til FNs bærekraftsmål.

3.A Stanse, forebygge eller redusere

3.A.1 Beskriv mål og status for de tiltakene virksomheten har iverksatt for å redusere prioritert risiko

Overordnet mål :	Arbeidsforhold og risiko for tvangsarbeid Sikre anstendige arbeidsforhold og redusere risikoen for tvangsarbeid i egen virksomhet og hos leverandører i hele verdikjeden. Overholde internasjonale standarder som ILO-konvensjoner og FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter.
Status :	Innført retningslinjer og prosedyrer for aktsomhetsvurderinger for å identifisere og redusere risikoen for tvangsarbeid. Samarbeid med leverandører for å sikre at kravene i BAMAs etiske retningslinjer etterleves. Som en del av vårt arbeid i høyrisikoområder er det gjennomført fysiske revisjoner i Egypt, Kina, India og Costa Rica.
Mål i rapporteringsåret :	I 2025 har BAMA hatt følgende mål for arbeidet med arbeidsforhold og risiko for tvangsarbeid: - Gjennomføre flere risikobaserte revisjoner av leverandører i høyrisikoland, i tråd med prioriteringene beskrevet i kapittel 2.A.1. - Videreutvikle tiltak for å adressere risikoen for tvangsarbeid, blant annet gjennom dialog og samarbeid med lokale organisasjoner i relevante produksjonsområder. - Forbedre datainnsamling og analyse for bedre å kunne identifisere og overvåke risiko for tvangsarbeid i hele verdikjeden. - Styrke arbeidet med retten til organisering og kollektive forhandlinger, basert på en forståelse av at velfungerende og uavhengige arbeidstakerorganisasjoner er et viktig forebyggende virkemiddel for å redusere risiko for både barnearbeid og tvangsarbeid.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

Iverksatte tiltak:

- Leverandørrevisjoner med fokus på aldersverifisering av arbeidere, arbeidskontrakter og rekrutteringspraksis i tråd med BAMAs etiske retningslinjer.
- Krav om GlobalG.A.P.-sertifisering med GRASP-tillegg, med mål om full etterlevelse innen 2030. Implementeringen skjer gradvis gjennom en overgangsperiode der leverandører forventes å arbeide systematisk mot sertifisering frem mot 2030.
- Oppfølging av leverandører for å sikre at alle arbeidere har gyldige arbeidskontrakter og at aldersgrenser for ansettelse overholdes.

- Dialog og opplæring med leverandører om ansvar for å forebygge og eliminere tvangsarbeid i egen virksomhet og leverandørkjede.
- Styrket arbeid med organisasjonsfrihet og kollektive forhandlinger som et forebyggende tiltak mot risiko for tvangsarbeid. I 2025 inngikk BAMA et formalisert samarbeid med Banana Link for perioden 2025–2026, med mål om å styrke kunnskap, dialog og lokal forankring knyttet til fagorganisering, sosial dialog og levelønn i utvalgte produsentland
- Som del av dette arbeidet tok BAMA i 2025 initiativ til et dialogmøte på Elfenbenkysten, i forbindelse med revisjon av en ananasleverandør. Møtet samlet representanter for lokale fagforeninger, den nyetablerte paraplyorganisasjonen for fagforeninger i banan- og ananasindustrien (FETBACI), samt representanter fra ILO. Formålet var å få bedre innsikt i partssamarbeid, arbeidsvilkår og hvordan BAMA som internasjonal kjøper kan bidra til å styrke ansvarlige arbeidsforhold gjennom dialog og samarbeid.

Planlagte tiltak:

- Videreføre og styrke samarbeidet med Banana Link for å øke forståelsen av lokale kontekster, støtte fagorganisasjoner og bidra til bedre sosial dialog i prioriterte produsentland.
- Videreutvikle metodikk for datainnsamling og oppfølging knyttet til organisasjonsfrihet, arbeidsvilkår og rekrutteringspraksis i høyrisikoområder.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Faktiske resultater

- Det er ikke avdekket dokumenterte tilfeller av tvangsarbeid i forbindelse med gjennomførte revisjoner i rapporteringsåret.
- Revisjoner og dialog har bidratt til økt bevissthet blant leverandører om krav knyttet til arbeidskontrakter, aldersverifisering og rekrutteringspraksis.
- Dialogmøter med fagforeninger og ILO på Elfenbenkysten har gitt bedre innsikt i lokale arbeidsmarkedsforhold, partssamarbeid og strukturelle risikofaktorer, og styrket BAMAs forståelse av hvordan sosial dialog kan brukes mer aktivt som forebyggende virkemiddel i høyrisikoområder.

Forventede resultater

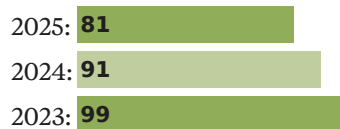
- En mer robust og forebyggende tilnærming til risiko for tvangsarbeid, der styrking av organisasjonsfrihet og kollektive forhandlinger inngår som sentrale virkemidler.
- Bedre forutsetninger for tidlig avdekking av risiko gjennom økt tillit, dialog og informasjonsflyt mellom arbeidere, fagforeninger, leverandører og kjøpere.
- Gradvis økning i andelen leverandører som er sosialt sertifisert og som har fungerende systemer for arbeidstakerrepresentasjon.
- På sikt forbedrede arbeidsforhold og redusert risiko for barnearbeid i prioriterte verdikjeder.

Mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår (2026)

- Videreføre og operasjonalisere samarbeidet med Banana Link for å styrke kunnskap, lokal forankring og dialog med fagorganisasjoner i utvalgte produsentland.
- Følge opp initiert dialog med ILO og fagforeningsrepresentanter i Vest-Afrika, og vurdere hvordan denne typen møter kan inngå mer systematisk i arbeidet i andre høyrisikoområder.
- Fortsette risikobaserte revisjoner og tett oppfølging av leverandører med manglende dokumentasjon, avvik eller forhøyet risiko.

Indikator

Antall revisjoner i leverandørkjeden

Antallet revisjoner har variert de siste årene. Utviklingen reflekterer en økende grad av risikobasert prioritering, der revisjoner i større grad gjennomføres der risikoen vurderes som høyest, og i kombinasjon med andre oppfølgingsformer som leverandørdialog, dokumentgjennomgang og sertifiseringsoppfølging.

	Barnearbeid
Overordnet mål :	<p>Minimere risiko for barnearbeid i hele verdikjeden ved å sikre etterlevelse av nasjonale og internasjonale standarder, inkludert ILO-konvensjonene om minimumsalder og barnearbeid.</p> <p>Støtte initiativer som fremmer barns utdanning og velferd i risikoområder. (viser til kapittel 2.A.1)</p>
Status :	<p>Barnearbeid er identifisert som en risiko i deler av verdikjeden, særlig i produksjonsland med svak regulering.</p> <p>Alle leverandører er pålagt å signere BAMAs Code of Conduct, som spesifiserer nulltoleranse for barnearbeid.</p> <p>Som en del av vårt arbeid i høyrisikoområder er det gjennomført fysiske revisjoner i Egypt og India.</p>
Mål i rapporteringsåret :	<p>I 2025 har BAMA hatt følgende mål for arbeidet med risiko for barnearbeid:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Videreføre en nulltoleranse for barnearbeid i hele verdikjeden, i tråd med ILO-konvensjonene og BAMAs Code of Conduct. - Gjennomføre risikobaserte og uanmeldte revisjoner i høyrisikoområder for å identifisere og forebygge risiko for barnearbeid. - Styrke forebyggende tiltak gjennom dialog og samarbeid med fagorganisasjoner og relevante aktører, basert på forståelsen av at sterke arbeidstakerorganisasjoner bidrar til å redusere risiko for barnearbeid. - Forbedre datagrunnlag og beslutningsstøtte knyttet til barnearbeid i verdikjeden, særlig i nye leverandørrelasjoner og ved onboarding av produsenter i risikoområder.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

Iverksatte tiltak:

- Gjennomføring av risikobaserte leverandørrevisjoner, inkludert uanmeldte revisjoner, med særskilt fokus på aldersverifisering, arbeidskontrakter og tilgang til skolegang.
- Krav om at leverandører etterlever BAMAs Code of Conduct, herunder nulltoleranse for barnearbeid og krav om dokumentert alderskontroll.
- Krav om GlobalG.A.P.-sertifisering med GRASP-tillegg eller tilsvarende sosial standard. Leverandører forventes å arbeide systematisk mot sertifisering gjennom en overgangsperiode, med mål om full etterlevelse innen 2030..
- Dialog og opplæring med leverandører om forebygging av barnearbeid og ansvar for å sikre at barn ikke utfører arbeid som er skadelig eller i strid med gjeldende regelverk.
- Videreføring av samarbeid og dialog med fagorganisasjoner, ILO og sivilsamfunnsaktører for å styrke kunnskap om lokale risikofaktorer og forebyggende strukturer.

Som del av dette arbeidet ble det mot slutten av 2025 gjennomført en uanmeldt revisjon hos en potensiell produsent i Egypt, der det oppsto mistanke om barnearbeid i et drivhus. Mistanken lot seg ikke tilstrekkelig avkrefte gjennom tilgjengelig dokumentasjon og dialog. På bakgrunn av dette besluttet BAMA å ikke etablere

et kommersielt samarbeid med produsenten. Saken gjaldt en potensiell leverandør, og ikke en eksisterende leverandørrelasjon.

Planlagte tiltak:

- Videreføre risikobaserte og uanmeldte revisjoner i høyrisikoområder.
- Videreutvikle samarbeid med Banana Link og andre relevante aktører for å styrke forebyggende arbeid knyttet til barnearbeid gjennom sosial dialog og organisasjonsfrihet.
- Etablere og videreutvikle samarbeid med relevante NGO-er og lokale aktører for å fremme barns tilgang til utdanning og styrke forebyggende tiltak mot barnearbeid i risikoområder.
- Styrke krav og rutiner ved onboarding av nye leverandører i risikoområder.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Faktiske resultater:

- Det er ikke dokumentert tilfeller av barnearbeid i aktive leverandørrelasjoner i rapporteringsåret.
- Uanmeldte revisjoner og tydelige krav har bidratt til økt oppmerksomhet rundt aldersverifisering og arbeidsforhold hos leverandører.
- Beslutningen om å avstå fra samarbeid med en potensiell produsent der mistanke om barnearbeid ikke kunne avkrefte, viser at føre-var-prinsippet anvendes i praksis ved vurdering av nye leverandører.

Forventede resultater:

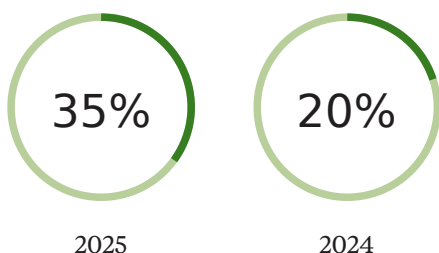
- Redusert risiko for at barnearbeid forekommer i BAMAs leverandørkjede, særlig gjennom tidlig risikovurdering og tydelige beslutninger ved onboarding.
- Bedre forutsetninger for forebygging av barnearbeid gjennom styrket sosial dialog, organisasjonsfrihet og samarbeid med relevante aktører.
- Gradvis økning i andelen leverandører med dokumenterte systemer for alderskontroll og arbeidstakerrepresentasjon.

Mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår (2026):

- Videreføre og styrke samarbeidet med Banana Link og relevante fagorganisasjoner for å adressere strukturelle risikofaktorer for barnearbeid i prioriterte verdikjeder.
- Utvide bruk av uanmeldte revisjoner og styrke metodikk for vurdering av barnearbeidsrisiko ved nye leverandørrelasjoner.
- Fortsette dialog og samarbeid med leverandører i høyrisikoområder, med fokus på forebygging av barnearbeid, skolegang og ansvarlig rekrutteringspraksis.

Indikator

Andel leverandører med GRASP eller lignende sosiale standarder.

Kravet ble etablert i 2024 og fullt implementert fra 2025. Målet er at alle leverandører skal være sertifisert innen 2030.

	<p>Overforbruk av vannressurser</p>
<p>Overordnet mål :</p>	<p>Sikre bærekraftig og ansvarlig bruk av vannressurser i hele verdikjeden, med særlig fokus på produksjon i områder som er utsatt for vannmangel og økende vannstress.</p> <p>Arbeidet skal bidra til effektiv vannforvaltning hos leverandører og i egen virksomhet, samt redusere risiko for negativ påvirkning på lokale økosystemer og lokalsamfunn.</p> <p>Kartleggingen viser fortsatt at risiko for overforbruk av vannressurser er særlig høy i tørre og vannstressede regioner i land som Spania, Chile, Peru og Sør-Afrika, som samlet utgjør en vesentlig del av BAMAs leveranser.</p> <p>I 2025 er arbeidet med vann videreført og styrket gjennom en mer systematisk risikobasert tilnærming. BAMA stiller krav til leverandører om dokumentasjon av vannbruk og ansvarlig vannforvaltning, og benytter risikokartlegging og analyser som grunnlag for prioritering av oppfølging.</p> <p>Samarbeid med leverandører, datterselskaper og eksterne fagmiljøer om bærekraftige vannforvaltningsmetoder er videreutviklet, og arbeidet har gitt bedre innsikt i lokale forhold, regulatoriske rammer og forbedringsmuligheter i prioriterte regioner.</p> <p>Som en del av vårt arbeid i høyrisikoområder er det gjennomført fysiske revisjoner i Egypt, Spania og Marokko. Gjennom vårt datterselskap Natures Pride pågår prosjekter i Chile og Peru.</p>
<p>Status :</p>	<p>I 2025 har BAMA hatt følgende mål for arbeidet med risiko for overforbruk av vannressurser:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Videreføre og styrke en risikobasert tilnærming til vannforvaltning i verdikjeden, med særlig fokus på produksjon i vannstressede områder. - Øke kunnskapen om geografisk vannrisiko i prioriterte produktkategorier og opprinnelsesland. - Videreutvikle krav og forventninger til leverandører knyttet til dokumentasjon av vannbruk og ansvarlig vannforvaltning. - Styrke intern kapasitet og styring innen klima- og naturrelaterte risikoer, inkludert vann.
<p>Mål i rapporteringsåret :</p>	<p>I 2025 har BAMA hatt følgende mål for arbeidet med risiko for overforbruk av vannressurser:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Videreføre og styrke en risikobasert tilnærming til vannforvaltning i verdikjeden, med særlig fokus på produksjon i vannstressede områder. - Øke kunnskapen om geografisk vannrisiko i prioriterte produktkategorier og opprinnelsesland. - Videreutvikle krav og forventninger til leverandører knyttet til dokumentasjon av vannbruk og ansvarlig vannforvaltning. - Styrke intern kapasitet og styring innen klima- og naturrelaterte risikoer, inkludert vann.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

Iverksatte tiltak:

- Videreføring av BAMAs arbeid med ansvarlig vannforvaltning i verdikjeden, basert på kartlegging av vannrisiko i prioriterte regioner og produkter.
- Flere leverandører i særlig vannstressede områder, herunder produsenter av jordbær i Huelva (Spania) og avokado i Chile, er sertifisert med GLOBALG.A.P. SPRING-tillegget, som dokumenterer systematisk arbeid

med ansvarlig vannforvaltning. Dette inngår som del av BAMAs risikobaserte oppfølging av vannrelatert risiko i prioriterte regioner.

- Aktiv bruk av risikokart og analyser for å identifisere områder med høy vannstress, som grunnlag for prioritering av leverandøroppfølging.
- Videreføring av samarbeid gjennom datterselskapet Nature's Pride, som har vært en pådriver i arbeidet med vannforvaltning i frukt- og grøntsektoren, blant annet gjennom produsentoppfølging, sertifiseringer og bransjesamarbeid.
- Deltakelse i internasjonale initiativer for bedre vannforvaltning, herunder arbeid knyttet til FNs Water Action Agenda og samarbeid i prosjekter som Aconcagua-partnerskapet i Chile.

Planlagte tiltak:

- Videreutvikle krav til dokumentasjon og oppfølging av vannbruk hos leverandører i høyrisikoområder.
- Øke bruken av tredjepartsstandarder og sertifiseringer der dette vurderes som hensiktsmessig.
- Styrke dialogen med leverandører og relevante interessenter om ansvarlig vannforvaltning i lokalsamfunn der produksjonen foregår.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Faktiske resultater:

- Bedre oversikt over hvor i verdikjeden risiko for overforbruk av vannressurser er størst, og hvordan denne risikoen varierer mellom produkter og regioner.
- Økt intern kompetanse og tydeligere styring av arbeidet med vann som del av BAMAs samlede klima- og naturarbeid.

Forventede resultater:

- Mer målrettet oppfølging av leverandører i vannstressede områder.
- Gradvis forbedring i leverandørers praksis for vannforvaltning, gjennom dialog, krav og samarbeid.
- Redusert risiko for negativ påvirkning på lokale vannressurser og lokalsamfunn over tid.

Mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår (2026):

- Videreutvikle kartleggingen av vannrisiko til å omfatte flere leverandører og regioner og definere når sertifisering i henhold til GlobalG.A.P.-tillegget SPRING skal etterspørres.
- Integre vannrisiko tydeligere i innkjøpsbeslutninger og leverandøroppfølging.
- Følge opp vann som del av arbeidet med klimaregnskap, overgangsplaner og SBTi-forpliktelsen der dette er relevant.

	<p>Forringelse av biologisk mangfold, tap av habitater, overforbruk av ressurser</p>
<p>Overordnet mål :</p>	<p>Beskytte og fremme biologisk mangfold i verdikjeden gjennom ansvarlig og bærekraftig forvaltning av naturressurser. Arbeidet skal bidra til å redusere negativ påvirkning på sensitive økosystemer, herunder gjennom ansvarlig bruk av land, skog og vann, og til å fremme bevaring av habitater i samarbeid med leverandører og lokalsamfunn i områder med forhøyet risiko.</p> <p>Kartleggingen viser fortsatt at risiko knyttet til tap av biologisk mangfold og forringelse av økosystemer er særlig relevant i deler av verdikjeden med produksjon i områder som Brasil, Sørøst-Asia og Spania, der landbruk og råvareproduksjon kan ha betydelig påvirkning på natur og økosystemer. Som en del av vårt arbeid i høyrisikoområder ble det gjennomført fysiske revisjoner i Kina, India og Spania. I Brasil besøkte vi en av de nominerte til Bærekraftsprisen 2025.</p> <p>Leverandører er pålagt å etterleve BAMAs Code of Conduct, som stiller krav til ansvarlig ressursbruk og hensyn til miljø og natur, og disse kravene inngår som del av leverandør oppfølging og dialog.</p> <p>Kartlegging av leverandør praksis og risikoforhold knyttet til biologisk mangfold pågår fortsatt, med økt fokus på å identifisere geografiske og produktspesifikke risikoområder. Arbeidet har i 2025 gitt bedre innsikt i hvor risikoen er størst, og danner grunnlag for videre prioritering, metodikkutvikling og mer målrettet oppfølging i kommende rapporteringsår.</p>
<p>Status :</p>	<p>Leverandører er pålagt å etterleve BAMAs Code of Conduct, som stiller krav til ansvarlig ressursbruk og hensyn til miljø og natur, og disse kravene inngår som del av leverandør oppfølging og dialog.</p> <p>Kartlegging av leverandør praksis og risikoforhold knyttet til biologisk mangfold pågår fortsatt, med økt fokus på å identifisere geografiske og produktspesifikke risikoområder. Arbeidet har i 2025 gitt bedre innsikt i hvor risikoen er størst, og danner grunnlag for videre prioritering, metodikkutvikling og mer målrettet oppfølging i kommende rapporteringsår.</p>
<p>Mål i rapporteringsåret :</p>	<p>I 2025 har BAMA hatt følgende mål for arbeidet med risiko knyttet til biologisk mangfold og natur:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Videreføre kartlegging av natur- og biodiversitetsrisiko i verdikjeden, basert på geografisk risiko og produktkategori. - Styrke grunnlaget for mer systematisk oppfølging av leverandører i områder med risiko for tap av biologisk mangfold. - Sikre at hensyn til natur og biodiversitet inngår i strategisk styring og videreutvikling av BAMAs bærekraftsarbeid.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

Iverksatte tiltak:

- Bruk av BAMAs bærekraftspris 2025 som et virkemiddel for å synliggjøre og belønne leverandører som viser særlig helhetlig og ambisiøst arbeid innen blant annet jordhelse, biologisk mangfold og ansvarlig ressursbruk.
- Videreføring av krav til leverandører gjennom BAMAs Code of Conduct, som omfatter ansvarlig ressursbruk, begrensning av miljøpåvirkning og etterlevelse av relevante sertifiseringer.

Planlagte tiltak:

- Videreutvikle metodikk for kartlegging av biologisk mangfold i høyriskoområder.
- Øke dialog og samarbeid med leverandører om bærekraftige produksjonsmetoder, herunder tiltak for jordhelse og naturbaserte løsninger.
- Vurdere samarbeid med relevante forskningsmiljøer, NGO-er og bransjeinitiativer for å styrke kunnskapsgrunnlaget.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :**Faktiske resultater :**

- Økt forståelse for hvor i verdikjeden risiko for tap av biologisk mangfold er størst, og hvilke faktorer som driver denne risikoen.
- Bedre organisatorisk forankring av arbeidet med natur og biodiversitet gjennom tydelig ansvar og økt faglig kapasitet.

Forventede resultater:

- Mer målrettet og risikobasert oppfølging av leverandører i sårbare økosystemer.
- Gradvis reduksjon i negativ påvirkning på natur og økosystemer gjennom forbedret praksis hos leverandører.
- Styrket sammenheng mellom klimaarbeid, naturarbeid og ansvarlig ressursbruk.

Mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår (2026):

- Fortsette oppfølging og revisjon av risiko knyttet til biologisk mangfold i prioriterte regioner.
- Integre vurderinger av biologisk mangfold tettere i leverandøroppfølging og innkjøpspraksis.
- Vurdere bruk av GLOBALG.A.P. BioDiversity add-on hos leverandører i spesielt utsatte områder for å styrke dokumentasjon og forbedring av biologisk mangfoldspraksis.
- Følge opp erfaringer fra risikovurderinger og samarbeidsprosjekter for å sikre målrettede tiltak mot tap av habitater og ressursforbruk.

	<p>Korrupsjon og bestikkelser</p>
<p>Overordnet mål :</p>	<p>Opprettholde nulltoleranse for korrupsjon og bestikkelser i egen virksomhet og i hele verdikjeden, og arbeide systematisk for å forebygge, avdekke og håndtere risiko for uetisk praksis.</p> <p>Sikre åpenhet, integritet og ansvarlighet i alle forretningsforbindelser og transaksjoner, og etterleve gjeldende nasjonale og internasjonale regelverk for antikorrupsjon.</p> <p>Nulltoleranse for korrupsjon og bestikkelser er fortsatt tydelig forankret i BAMAs Code of Conduct og gjelder for egen virksomhet og hele verdikjeden.</p> <p>I 2025 er arbeidet videreført gjennom etablerte interne og eksterne rapporterings- og varslingsmekanismer, som gir ansatte, leverandører og andre interessenter mulighet til å rapportere bekymringer knyttet til korrupsjon og uetisk praksis.</p>
<p>Status :</p>	<p>Risiko for korrupsjon vurderes som del av BAMAs helhetlige aktsomhetsarbeid, og inngår i risikovurderinger, leverandør oppfølging og revisjoner i geografier og verdikjeder med forhøyet risiko. Arbeidet har i 2025 bidratt til bedre oversikt over risikofaktorer og styrket grunnlaget for målrettet forebygging og oppfølging.</p> <p>Som en del av vårt arbeid i høyrisikoområder ble det gjennomført fysiske revisjoner i Italia, Nord-Makedonia og Elfenbenskysten.</p>
<p>Mål i rapporteringsåret :</p>	<p>Styrke fokus på risiko for korrupsjon og bestikkelser i risikobaserte leverandørrevisjoner, særlig i geografier og verdikjeder med forhøyet risiko. Videreutvikle og anvende kontraktsmessige krav som tydeliggjør forventninger til integritet, åpenhet og etterlevelse av BAMAs Code of Conduct, herunder krav til antikorrupsjon, varsling og sanksjoner ved brudd.</p> <p>Gjennomføre dialog og bevisstgjøring om antikorrupsjon og etisk forretningspraksis med ansatte i nøkkelroller samt leverandører og forretningsforbindelser i høyrisikoområder.</p>

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

Iverksatte tiltak:

I 2025 er arbeidet videreført og styrket gjennom følgende tiltak:

- Regelmessig oppdatering og bruk av kontraktsmaler som tydeliggjør krav til åpenhet, integritet og nulltoleranse for korrupsjon og bestikkelser, i tråd med BAMAs Code of Conduct.
- Bruk av etablerte aktsomhetsprosesser, risikovurderinger og leverandør oppfølging som også dekker risiko for korrupsjon, blant annet gjennom leverandørrevisjoner, screening og vurdering av styringssystemer hos leverandører.
- Integrering av antikorrupsjon som del av den helhetlige vurderingen av leverandører i høyrisikoområder, sammen med vurderinger av arbeidsforhold, menneskerettigheter og miljø.
- Videreføring av anonymt varslingsystem for ansatte og eksterne interessenter, som gir mulighet til å rapportere mistenkte tilfeller av korrupsjon eller uetisk praksis uten risiko for represalier.

- Dialog og opplæring rettet mot ansatte i nøkkelroller, særlig innen innkjøp og leverandøroppfølging, for å styrke bevisstheten om korrupsjonsrisiko og forventninger til etterlevelse.

Planlagte tiltak:

- Videreutvikle bruken av eksisterende risikovurderinger og eksterne kilder for screening og oppfølging av leverandører og forretningsforbindelser i høyrisikoområder. Et digitalt verktøy for mer systematisk screening av leverandørbasen er under vurdering og planlagt anskaffet, og vil tas i bruk når dette er på plass.
- Styrke innholdet i risikobaserte revisjoner og oppfølgingsrutiner ved å tydeliggjøre kriterier knyttet til risiko for korrupsjon og bestikkelser, der dette vurderes som relevant ut fra geografisk og forretningsmessig risiko.
- Videreføre samarbeid med relevante bransjeaktører, sertifiseringsordninger og internasjonale initiativer for å bidra til felles forståelse og god praksis knyttet til antikorrupsjon i verdikjeden.
- Fortsette å bruke erfaringer fra aktsomhetsvurderinger, utvidede risikovurderinger og leverandøroppfølging til å forbedre rutiner og styringssystemer for forebygging av korrupsjon og bestikkelser.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Faktiske resultater

- Det er ikke rapportert bekreftede tilfeller av korrupsjon eller bestikkelser i egen virksomhet eller i leverandørkjeden i rapporteringsåret.
- Arbeidet med systematiske aktsomhetsvurderinger, leverandøroppfølging og revisjoner har bidratt til økt transparens i leverandørrelasjoner, særlig i geografier og verdikjeder med forhøyet risiko.
- Opplæring, tydelige kontraktskrav og dialog har bidratt til økt bevissthet blant ansatte og leverandører om BAMAs forventninger til integritet, etterlevelse og varsling.

Forventede resultater

- Videre reduksjon av risiko for korrupsjon og bestikkelser gjennom tidlig identifisering av risikofaktorer og konsekvent oppfølging av leverandører og forretningsforbindelser.
- Bedre grunnlag for å avdekke og håndtere potensielle brudd gjennom styrkede varslingsmekanismer, revisjoner og risikobasert oppfølging.
- Styrket tillit hos kunder, samarbeidspartnere og andre interessenter som følge av tydelige krav, åpenhet og konsekvent praksis.

Mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår (2026)

- Videreføre risikobaserte revisjoner og leverandøroppfølging i høyrisikoområder, med korrupsjons- og integritetsrisiko som en integrert del av vurderingene der dette er relevant.
- Videreutvikle dialog og bevisstgjøring om integritet og antikorrupsjon med leverandører og forretningspartnere i prioriterte verdikjeder, basert på risikobilde og erfaringer fra oppfølging.
- Videreutvikle bruken av eksterne kilder og digitale verktøy for screening og overvåking av leverandører og forretningsforbindelser, herunder ta i bruk nye løsninger når disse er anskaffet og implementert.
- Bruke erfaringer fra aktsomhetsvurderinger, leverandøroppfølging og varslinger til å forbedre rutiner, kontraktskrav og intern opplæring knyttet til forebygging av korrupsjon og bestikkelser.

3.B Andre tiltak for å håndtere risiko for negativ påvirkning/skade

3.B.1 Reduksjon av natur- og miljøpåvirkning

BAMA har etablert generelle tiltak for å stanse, forebygge og redusere negativ natur- og miljøpåvirkning i leverandørkjeden. Tiltakene er rettet mot områder der virksomheten er direkte forbundet med risiko gjennom innkjøp av varer og tjenester, og bygger på risikovurderinger, leverandøroppfølging og samarbeid.

Bærekraftige landbruks- og produksjonspraksiser

BAMA samarbeider med leverandører for å fremme mer bærekraftige dyrkings- og produksjonsmetoder. Dette inkluderer arbeid for redusert bruk av plantevernmidler, ansvarlig bruk av innsatsfaktorer og bedre vannforvaltning, særlig i områder med forhøyet risiko for vannstress eller lokal miljøpåvirkning. Krav og forventninger er forankret i BAMAs Code of Conduct og følges opp gjennom dialog, revisjoner og sertifiseringer.

Avfallsreduksjon og sirkularitet

For å redusere negativ miljøpåvirkning arbeider BAMA systematisk med å redusere matsvinn og optimalisere bruk av emballasje i verdikjeden. Tiltakene bidrar til mer effektiv ressursbruk, redusert avfall og lavere samlet miljøbelastning, samtidig som matsikkerhet og produktkvalitet ivaretas. I 2025 hadde BAMA en økning i matsvinn på 17%. Til tross for økt utnyttelse av utsortert vare og økt donasjon. Hovedårsaken til økt matsvinn var utfordringer med produktkvalitet på store varegrupper grunnet utfordrende klimatiske forhold.

Sertifiseringer og standarder

BAMA stiller krav til at leverandører etterlever relevante sertifiseringsstandarder, som GlobalG.A.P., og der det er aktuelt også supplerende miljø- og bærekraftsstandarder. Sertifiseringene fungerer som et viktig verktøy for å sikre minimumsnivå for miljøpraksis.

Disse generelle tiltakene utgjør et viktig supplement til de mer målrettede tiltakene som er beskrevet under de prioriterte risikoområdene.

3.B.2 Reduksjon av klimagassutslipp

BAMA arbeider systematisk for å stanse, forebygge og redusere klimagassutslipp i hele verdikjeden – fra produksjon og transport til salg og etterbruk. Arbeidet tar utgangspunkt i hvor virksomheten har størst påvirkning og innflytelse, og bygger på klimaregnskap, risikovurderinger og samarbeid i verdikjeden.

Egen virksomhet (Scope 1 og 2)

BAMA arbeider målrettet med å redusere utslipp fra egen drift gjennom tiltak innen transport, energi og energieffektivitet. Dette omfatter overgang til fossilfri transport der det er mulig, investering i elektriske kjøretøy, forbedret logistikk og økt bruk av fornybar energi i egne anlegg, blant annet gjennom solcelleinstallasjoner. Tiltakene bidrar til å redusere direkte utslipp og styrke energieffektiviteten i virksomheten.

Verdikjeden (Scope 3)

Hoveddelen av BAMAs klimagassutslipp oppstår i verdikjeden, særlig knyttet til produksjon av råvarer, gjødselbruk og transport. BAMA samarbeider derfor med leverandører og logistikkpartnere for å redusere utslipp gjennom mer klimavennlige transportløsninger, forbedrede produksjonsmetoder og redusert matsvinn. Arbeidet med matsvinn er et sentralt klimatiltak, både gjennom bedre planlegging, logistikk og samarbeid med kunder og forbrukere.

Klimaregnskap, styring og verktøy

I 2025 leverte BAMA sitt første konsernfelles klimaregnskap for rapporteringsåret 2024, som omfatter Scope 1, Scope 2 og Scope 3. Klimaregnskapet gir et bedre beslutningsgrunnlag for prioritering av klimatiltak i egen virksomhet og i verdikjeden, og vil videreutvikles i årene fremover.

For å styrke analysene av klimabelastning fra produkter og råvarer har BAMA i 2025 også inngått samarbeid med HowGood, et verktøy for vurdering av klima- og miljøpåvirkning i landbruksbaserte verdikjeder. Dette bidrar til bedre innsikt i klimarisiko og forbedringspotensial på produkt- og leverandørnivå.

3.B.3 Tilpasning av egen innkjøpspraksis

BAMA arbeider systematisk med å tilpasse egen innkjøpspraksis for å forebygge og redusere risiko for negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø i leverandørkjeden. Arbeidet tar utgangspunkt i erkjennelsen av at innkjøpsbeslutninger, prognoser og kommersielle vilkår kan påvirke leverandørers handlingsrom og arbeidsforhold.

Forutsigbarhet og planlegging

BAMA arbeider for å gi leverandører bedre forutsigbarhet gjennom forbedrede etterspørselsprognoser og planlegging. Mer presise prognoser bidrar til å redusere press knyttet til korte leveringstider, overproduksjon og matsvinn, og gir leverandører bedre grunnlag for å planlegge bemanning, produksjon og ressursbruk.

Reduksjon av unødvendig press i verdikjeden

For å begrense unødvendig belastning på leverandører arbeider BAMA med gode prognoser og med å unngå endringer i ordre på kort varsel. Tiltakene bidrar til mer stabile produksjonsforhold og reduserer risiko for uheldige konsekvenser for arbeidsforhold og miljø.

Dialog og tilbakemeldingsmekanismer

BAMA legger vekt på å ha åpne kanaler for dialog med leverandører om egen innkjøpspraksis. Leverandørers tilbakemeldinger brukes aktivt til å forbedre rutiner, identifisere utfordringer og justere praksis der det er nødvendig for å redusere risiko for negativ påvirkning.

Langsiktige samarbeid og positive insentiver

BAMA prioriterer langsiktige samarbeid med strategiske leverandører og produsenter, med mål om å utvikle mer bærekraftige løsninger over tid. Gjennom stabile relasjoner, felles mål og tydelige forventninger skapes rom for investeringer i bedre arbeidsforhold, miljøtiltak og kvalitet i produksjonen.

Som en del av dette arbeidet synliggjør BAMA gode eksempler gjennom blant annet BAMAs bærekraftspris, som deles ut til leverandører som utmerker seg innen klima & natur, matsvinn & sirkularitet og ansvarlig handel.

Prisen ble etablert i 2025 og bidrar til å understreke at ansvarlig forretningspraksis er en viktig del av et langsiktig og gjensidig samarbeid.

3.B.4 Valg av produkter og sertifiseringer

BAMA arbeider systematisk med valg av produkter, råvarer og leverandører for å forebygge og redusere risiko for negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø. Produktvalg og sertifiseringer brukes aktivt som virkemidler i arbeidet med ansvarlig forretningspraksis, både ved utvikling av nye produkter og ved videreføring eller utfasing av eksisterende sortiment.

Sertifiseringer og minimumskrav

BAMA stiller tydelige minimumskrav til sertifisering og dokumentasjon hos leverandører, som del av arbeidet med å redusere risiko for negativ påvirkning i verdikjeden. For utenlandske leverandører stilles det krav om sertifisering etter GlobalG.A.P., med GRASP-tillegg eller annen anerkjent sosial sertifisering, der dette er relevant. Dette kan for eksempel omfatte ordninger som Fairtrade, Rainforest Alliance eller tilsvarende sertifiseringer som dokumenterer etterlevelse av grunnleggende krav til arbeidsforhold og menneskerettigheter. Disse ordningene bidrar til bedre sporbarhet, dokumentasjon av arbeidsforhold og etterlevelse av miljø- og sosiale standarder. For norske leverandører stilles det krav om godkjent KSL (Kvalitetssystem i landbruket), som grunnleggende rammeverk for kvalitet, mattrygghet, arbeidsforhold og miljøpraksis. Sertifiseringene fungerer som et viktig verktøy for leverandørgodkjenning, risikovurdering og oppfølging, og bidrar til å sikre et minimumsnivå for ansvarlig praksis i verdikjeden.

Sporbarhet og risikobasert produktvalg

BAMA setter krav til sporbarhet i verdikjeden, slik at produkter kan knyttes til opprinnelse, produsent og produksjonsforhold. Økt sporbarhet gir bedre grunnlag for risikovurderinger, målrettet oppfølging og, ved behov, beslutninger om å endre leverandør eller produkt. Produktvalg vurderes i lys av geografisk risiko, råvarens karakter og kjente utfordringer knyttet til produksjon, som for eksempel vannstress, arbeidsforhold eller bruk av plantevernmidler.

Tilpasning, forbedring og utfasing

Der risiko vurderes som uakseptabel og ikke kan håndteres gjennom dialog, forbedringstiltak eller sertifiseringer, kan BAMA velge å avstå fra produkter eller leverandører. Slike beslutninger inngår som del av BAMAs aktsomhetsvurderinger og brukes for å forebygge direkte eller indirekte tilknytning til negativ påvirkning. Samtidig arbeider BAMA med å forbedre eksisterende produkter og produksjonsprosesser, blant annet gjennom redusert ressursbruk, forbedret emballasje og mer bærekraftige råvarevalg.

Utvikling og insentiver for beste praksis

BAMA legger vekt på å samarbeide med leverandører som viser vilje og evne til kontinuerlig forbedring. Som en del av dette arbeidet synliggjør BAMA gode eksempler gjennom blant annet BAMAs bærekraftspris, som deles ut til leverandører som utmerker seg innen klima & natur, matsvinn & sirkularitet og ansvarlig handel. Prisen ble etablert i 2025 og bidrar til å understreke at ansvarlig forretningspraksis er en viktig del av et langsiktig og gjensidig samarbeid.

Gjennom bevisste produktvalg, bruk av sertifiseringer, økt sporbarhet og tydelige beslutninger om forbedring eller utfasing, arbeider BAMA for å redusere risiko og styrke bærekraftig praksis i hele verdikjeden.

3.B.5 Støtte aktivt opp om fri fagorganisering og kollektive forhandlinger, eller der lovverket ikke tillater dette, støtte aktivt opp om andre former for demokratisk valgt arbeiderrepresentasjon

BAMA anerkjenner fagforeningsfrihet og retten til kollektive forhandlinger som grunnleggende rettigheter, og som et sentralt virkemiddel for å forebygge og redusere risiko for negative konsekvenser knyttet til arbeidsforhold i verdikjeden. Fravær av uavhengige fagforeninger vurderes som en viktig risikofaktor, særlig i land og sektorer der arbeidstakere kan ha begrenset mulighet til å organisere seg eller fremme egne interesser.

Krav og forventninger til leverandører

BAMA stiller krav til at leverandører respekterer arbeidstakernes rett til organisering og kollektive forhandlinger, i tråd med ILOs kjernekonvensjoner og BAMAs Code of Conduct. Der nasjonalt lovverk begrenser organisasjonsfriheten, forventes leverandører å legge til rette for alternative former for demokratisk valgt arbeidstakerrepresentasjon.

Dialog og bruk av innflytelse i verdikjeden

BAMA arbeider aktivt med å bruke sin innflytelse som internasjonal kjøper til å fremme sosial dialog og bedre partssamarbeid i verdikjeden. Dette skjer gjennom leverandørdialog, revisjoner, oppfølging og samarbeid med relevante aktører.

I 2025 inngikk BAMA et formalisert samarbeid med Banana Link, med mål om å styrke kunnskap, lokal forankring og dialog knyttet til fagorganisering, kollektive forhandlinger og levelønn i utvalgte produsentland. Samarbeidet bidrar blant annet til bedre innsikt i lokale forhold, kontakt med relevante fagforeninger og støtte til mer informert og målrettet leverandør oppfølging.

Som del av dette arbeidet tok BAMA i 2025 initiativ til et dialogmøte på Elfenbenkysten, i forbindelse med revisjon av en leverandør i banan- og ananassektoren. Møtet samlet representanter for lokale fagforeninger, den nyetablerte paraplyorganisasjonen for fagforeninger i sektoren (FETBACI), samt representanter fra ILO. Formålet var å få bedre forståelse av lokale rammevilkår for fagorganisering, identifisere strukturelle utfordringer og vurdere hvordan BAMA kan bidra til forbedringer gjennom dialog og ansvarlig innkjøpspraksis.

Forebyggende effekt og videre arbeid

BAMA vurderer styrking av fagorganisering og sosial dialog som et viktig forebyggende tiltak mot risiko for blant annet tvangsarbeid, barnarbeid, diskriminering og urettferdige lønns- og arbeidsvilkår. Erfaringer fra samarbeid med fagforeninger, ILO og sivilsamfunnsaktører brukes til å videreutvikle BAMAs aktsomhetsarbeid og prioritering av tiltak i høyrisikoområder.

3.B.6 Bidrag til utvikling, kompetanseheving og opplæring internt og av leverandører og arbeidere i leverandørkjeden

BAMA arbeider systematisk med kompetanseheving for å sikre at ansatte og leverandører har nødvendig kunnskap til å gjennomføre aktsomhetsvurderinger og håndtere risiko for negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø.

Vurdering av behov

Behov for opplæring vurderes løpende basert på risikovurderinger, revisjonsfunn og erfaringer fra leverandøroppfølging. Endringer i risikobilde, geografisk eksponering og regulatoriske krav inngår i vurderingen av hvor det er behov for styrket kompetanse.

Opplæring og kapasitetsbygging

Opplæring gjennomføres både internt, særlig for ansatte i innkjøp, leverandøroppfølging og ledelse, og eksternt gjennom dialog, opplæring i forbindelse med revisjoner og samarbeid med relevante fagmiljøer, fagforeninger og organisasjoner. Dette bidrar til bedre forståelse av krav, ansvar og forventninger i verdikjeden.

Langsiktig styrking av aktsomhetsarbeidet

Kompetanseutvikling er et viktig virkemiddel for å styrke kvaliteten i BAMAs aktsomhetsarbeid og bidra til mer presise risikovurderinger, bedre dialog og mer effektive tiltak over tid.

3.B.7 Bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser i egen virksomhet og leverandørkjeden

BAMA arbeider aktivt for å forebygge og bekjempe korrupsjon og bestikkelser i egen virksomhet og i leverandørkjeden. Arbeidet er forankret i BAMAs Code of Conduct, interne retningslinjer og etablerte rutiner for etterlevelse, varsling og oppfølging.

Antikorrupsjon inngår som en integrert del av BAMAs aktsomhetsvurderinger og leverandøroppfølging, og vurderes særlig i geografier og verdikjeder med forhøyet risiko. Krav til integritet og etterlevelse kommuniseres gjennom kontrakter, dialog, revisjoner og opplæring av ansatte i nøkkelroller.

Korrupsjon og bestikkelser er identifisert som et prioritert risikoområde og er derfor nærmere beskrevet under kapittel 3.A, herunder mål, tiltak, resultater og planlagte aktiviteter. Tiltakene som er beskrevet der utgjør også grunnlaget for BAMAs generelle arbeid med antikorrupsjon i verdikjeden.

3.B.8 Annen relevant informasjon for hvordan dere arbeider med å redusere, forhindre og håndtere negativ påvirkning

BAMAs arbeid med aktsomhetsvurderinger bygger på systematiske prosesser, men også på konkrete erfaringer og samarbeid i verdikjeden som bidrar til bedre forståelse av risiko og mulige løsninger.

Samarbeid for å forebygge barnearbeid gjennom utdanning

BAMA har over tid støttet initiativer som bidrar til å forebygge barnearbeid gjennom styrking av lokalsamfunn og tilgang til utdanning. Et eksempel er støtte til skoleprosjekter i bananproduserende områder i Ecuador, der samarbeid mellom produsenter og fagforeninger har bidratt til bedre skoletilbud, økt forutsigbarhet i produksjonen og styrket dialog mellom partene. Erfaringene fra slike prosjekter brukes aktivt i vurderingen av forebyggende tiltak i andre verdikjeder.

Sirkulær forretningspraksis og reduksjon av matsvinn

Reduksjon av matsvinn er et sentralt virkemiddel for å redusere både miljø- og klimabelastning. BAMA arbeider systematisk med å utnytte råvarer bedre, blant annet gjennom videreforedling av utsorterte produkter og samarbeid med veldedige organisasjoner for redistribusjon av overskuddsmat. Disse tiltakene bidrar både til mer effektiv ressursbruk og til positive samfunnseffekter.

Bruk av positive insentiver i leverandørkjeden

BAMA benytter ikke bare krav og kontroll, men også positive insentiver for å fremme ansvarlig praksis. Et eksempel på dette er BAMAs bærekraftspris, som deles ut til leverandører som utmerker seg innen klima & natur, matsvinn & sirkularitet og ansvarlig handel. Prisen ble etablert i 2025 og bidrar til å understreke at ansvarlig forretningspraksis er en viktig del av et langsiktig og gjensidig samarbeid.

Eksempler fra 2025, blant annet fra toppkandidater til bærekraftsprisen, viser leverandører som har arbeidet systematisk med forbedringer innen vannforvaltning, klimapåvirkning og håndtering av innsatsfaktorer som plantevernmidler, samt leverandører som har utviklet helhetlige tilnærminger til både miljømessige og sosiale forhold. Flere leverandører har også gjennomført konkrete tiltak knyttet til jordhelse, biologisk mangfold og reduksjon av klimaavtrykk, med dokumenterbare resultater over tid.

Disse eksemplene brukes aktivt i dialog og oppfølging, og viser hvordan langsiktig samarbeid, tydelige krav og målrettet innsats kan bidra til forbedringer i praksis og styrke bærekraftig utvikling i verdikjeden.

A close-up photograph of several slices of red apples, showing the white flesh and red skin. The slices are arranged in a somewhat circular pattern, filling the background of the page.

4

Overvåking av gjennomføring og resultater

Overvåkning av gjennomføring og resultater handler om å måle effekten av systematikken og eget arbeid i hvert trinn i aktsomhetsvurderingene, og viser hvorvidt virksomheten gjør gode aktsomhetsvurderinger. Virksomheten må ha systematikk og rutiner på plass for å kunne fange opp og kritisk vurdere egne konklusjoner, prioriteringer og tiltak som er gjort som en del av aktsomhetsvurderinger. Eksempelvis: Er kartlegging og prioritering av mest negativ påvirkning gjort på en faglig god og troverdig måte, og som reflekterer de faktiske forholdene? Virker tiltakene for å stanse, forebygge og/eller redusere virksomhetens negative påvirkning/skade etter hensikten? Er skade gjenopprettet der det er relevant? Dette kan gjelde tiltak virksomheten gjør selv og som utføres av eller i samarbeid med andre. Erfaringene virksomheten gjør seg med arbeidet med aktsomhetsvurderinger brukes for å forbedre prosesser og resultater i fremtiden.

4.A Overvåking og evaluering

4.A.1 Beskriv a) hvem som har ansvar for å overvåke effekten og resultatene av tiltak iverksatt og hvordan dette gjennomføres i praksis, b) hvem som har ansvar for å evaluere arbeidet med aktsomhetsvurderinger, og hvordan dette gjennomføres i praksis

a) Ansvar for overvåking av effekten og resultatene av tiltak, og hvordan dette gjennomføres i praksis

Ansvar

Overvåkingen av effekten og resultatene av tiltakene ledes av bærekrafts- og kvalitetsavdelingen, under ansvar av direktør for bærekraft og kvalitet. Avdelingen har det overordnede ansvaret for å følge opp at tiltakene som er besluttet gjennomføres som planlagt.

Temaeiere innen blant annet ansvarlig handel, klima, natur, matsvinn og antikorrupsjon har ansvar for oppfølging innen sine fagområder og rapporterer jevnlig til ledelsen.

Gjennomføring i praksis

- Innsamling av data: BAMA benytter en kombinasjon av leverandørspørreskjemaer, risikobaserte revisjoner, digitale verktøy (blant annet AgriPlace og HowGood) samt interne systemer for å samle inn relevant informasjon fra verdikjeden og egen virksomhet.
- Analyse og vurdering: Data analyseres for å vurdere om tiltakene bidrar til ønsket effekt, eksempelvis forbedringer i arbeidsforhold, redusert risiko for brudd på menneskerettigheter eller bedre styring av klima- og naturrelatert risiko.
- Samarbeid og verifisering: Der det er relevant samarbeider BAMA med eksterne revisjonsorganer, sertifiseringsordninger og fagmiljøer for uavhengig vurdering og kvalitetssikring av informasjon.

b) Ansvar for evaluering av arbeidet med aktsomhetsvurderinger, og hvordan dette gjennomføres i praksis

Ansvar

Evalueringen av aktsomhetsarbeidet gjennomføres av bærekrafts- og kvalitetsavdelingen og kommuniseres til relevante ledergrupper. Styret har det overordnede ansvaret for å sikre at evalueringene gjennomføres og at erfaringene brukes til forbedring av strategi, prioriteringer og tiltak.

Interne revisjonsfunksjoner og relevante fagmiljøer bidrar ved behov til gjennomgang av prosesser og etterlevelse.

Gjennomføring i praksis

- Evaluering av prosesser og prioriteringer: BAMA vurderer jevnlig om kartlegging, prioritering av risiko og valg av tiltak er faglig godt begrunnet og reflekterer faktiske forhold i verdikjeden.
- Læring og forbedring: Erfaringer fra overvåking, revisjoner, hendelser og dialog med leverandører og interessenter brukes aktivt til å justere risikovurderinger, forbedre tiltak og videreutvikle styringssystemer.
- Interessentdialog: Leverandører, samarbeidspartnere, fagforeninger, NGO-er og andre relevante aktører involveres der dette bidrar til bedre forståelse av risiko og effekt av tiltak.
- Kommunikasjon: Resultater og læringspunkter deles internt gjennom lederfora og fagnettverk, og eksternt gjennom offentlig rapportering for å sikre åpenhet og ansvarlighet.

Analyse og vurdering

Analysene bygger på både kvalitative vurderinger og kvantitative indikatorer. BAMA følger blant annet opp utvikling i revisjonsresultater, avvik og kommentarer fra leverandørrevisjoner, gjennomføring av sporingsøvelser, samt hendelser og kvalitetsavvik i verdikjeden. Disse indikatorene gir grunnlag for å vurdere etterlevelse, identifisere forbedringsområder og måle utvikling over tid.

I 2025 gjennomførte BAMA 81 risikobaserte leverandørrevisjoner, hvorav 7 var uanmeldte. Av disse fikk 56 leverandører grønt resultat, 21 gult og 4 rødt. Resultatene fra revisjonene gir et viktig grunnlag for å vurdere etterlevelse og utvikling i leverandørkjeden.

De røde resultatene fordelte seg på både norske og internasjonale leverandører. Avvikene omfattet blant annet manglende implementering av etablerte styringssystemer og forhold knyttet til lønnsutbetaling. I ett tilfelle oppsto det mistanke om barnarbeid hos en potensiell leverandør, som ikke lot seg avkrefte gjennom tilgjengelig dokumentasjon og dialog. Dette gjaldt ikke en eksisterende leverandørrelasjon, og det ble derfor besluttet å ikke etablere samarbeid.

Avvik følges systematisk opp frem til lukking, og leverandører med rødt resultat følges opp med ny revisjon i påfølgende sesong. Revisjonsresultatene brukes aktivt i prioritering av oppfølging og videre aktsomhetsarbeid.

4.A.2 Beskriv hvordan dere sannsynliggjør og/ eller måler effekten av tiltak for å redusere risiko

BAMA arbeider systematisk for å vurdere om tiltak som er iverksatt for å redusere risiko for negativ påvirkning faktisk har ønsket effekt. Sannsynliggjøring av effekt bygger på kombinasjonen av indikatorer, data, dialog og risikobasert oppfølging i verdikjeden.

Bruk av indikatorer og datagrunnlag

Effekten av tiltak vurderes ved hjelp av relevante indikatorer knyttet til de prioriterte risikoområdene, som for eksempel utvikling i arbeidsforhold, etterlevelse av sosiale standarder, revisjonsfunn, sertifiseringsgrad, samt klima- og miljørelaterte data. Informasjon samles inn gjennom leverandørspørreskjemaer, risikobaserte revisjoner, digitale verktøy og interne rapporteringssystemer.

Oppfølging i samarbeid med leverandører og forretningsforbindelser

Leverandører og forretningsforbindelser forpliktes til å implementere tiltak gjennom kontrakter og BAMAs Code of Conduct. Regelmessig dialog, revisjoner og oppfølging brukes for å vurdere om tiltakene er forstått, gjennomført og bidrar til forbedring i praksis. Der det er relevant legges det vekt på kapasitetsbygging og støtte fremfor kun kontroll.

Vurdering av uønskede konsekvenser

Som del av overvåkingen vurderer BAMA også om tiltak kan ha utilsiktede eller uønskede konsekvenser, for eksempel økt økonomisk press på leverandører eller uheldige miljøeffekter. Slike forhold fanges opp gjennom dialog, revisjoner og analyser, og brukes som grunnlag for justering av tiltak, innkjøpspraksis eller oppfølging.

Læring og kontinuerlig forbedring

Erfaringer fra overvåking, revisjoner, hendelser og tilbakemeldinger brukes aktivt til å forbedre aktsomhetsvurderingene. Dette kan innebære justering av risikoprioriteringer, endring i revisjonsfrekvens, tilpasning av opplæring eller utvikling av mer målrettede tiltak. Arbeidet følger en kontinuerlig forbedringslogikk, der vurdering av effekt er en integrert del av styringsprosessene.

Transparens og rapportering

Resultater, læringspunkter og vurderinger av effekt kommuniseres gjennom BAMAs bærekraftsrapportering og redegjørelse etter åpenhetsloven. Ekstern og intern rapportering bidrar til etterprøvbarhet, ansvarliggjøring og videre utvikling av arbeidet.

Gjennom denne tilnærmingen vurderer BAMA fortløpende om tiltakene bidrar til å redusere risiko og negativ påvirkning, og bruker erfaringene til å styrke kvaliteten på fremtidige aktsomhetsvurderinger.

A close-up photograph of fresh green basil leaves, showing their characteristic serrated edges and vibrant green color. The leaves are arranged in a cluster, with some showing small buds at the top. The background is a soft, out-of-focus green, creating a natural and fresh atmosphere.

5

Kommunikasjon av hvordan negativ påvirkning/skade er håndtert

Forutsetningen for god ekstern kommunikasjon om arbeidet knyttet til virksomheters aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis er at den bygger på konkrete aktiviteter og resultater. Virksomheten skal kommunisere offentlig om relevante styringsdokumentet knyttet til aktsomhetsvurderinger, eksempelvis policyer, retningslinjer, prosesser og aktiviteter knyttet til å identifisere og håndtere virksomhetens faktiske og potensielle negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø. Kommunikasjonen bør inkludere hvordan risikoen er avdekket og håndtert, samt hvilke effekter man oppnådde av tiltakene/aktivitetene. Etter åpenhetslovens §4 skal virksomheter som er omfattet årlig offentliggjøre en redegjørelse for aktsomhetsvurderinger.

5.A. Kommunisere eksternt

5.A.1 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer med berørte interessenter om håndteringen av negativ påvirkning/skade

BAMA legger vekt på å ha åpen og direkte dialog med berørte interessenter i arbeidet med å håndtere faktisk og potensiell negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, også i leverandørkjeden.

Direkte dialog med berørte parter

BAMA prioriterer dialog med arbeidere, arbeidstakerrepresentanter og lokalsamfunn der virksomhetens aktiviteter eller leverandørkjede kan medføre negativ påvirkning. Dette skjer blant annet gjennom leverandørbesøk, revisjoner og oppfølgingsmøter, der forhold knyttet til arbeidsvilkår, helse, sikkerhet og miljø tas opp, og nødvendige tiltak diskuteres.

Samarbeid i leverandørkjeden

Ved avdekkede eller potensielle rettighetsbrudd i leverandørkjeden involverer BAMA leverandørene i å identifisere årsaker og iverksette forbedringstiltak. Oppfølging skjer gjennom revisjoner, dialog og krav om konkrete forbedringsplaner, med mål om å stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning.

Lokal forankring og samarbeid

I høyrisikoområder samarbeider BAMA med lokale organisasjoner, fagforeninger, sivilsamfunnsaktører og, der det er relevant, myndigheter, for å sikre at kommunikasjon og tiltak er tilpasset lokale forhold og behov. Dette bidrar til bedre forståelse av kontekst, mer treffsikre tiltak og økt legitimitet i oppfølgingen.

Varslingskanaler som supplement til dialog

I tillegg til direkte dialog har BAMA etablert en åpen varslingskanal («Si fra») tilgjengelig via konsernets nettsider. Denne gir arbeidere, leverandører og andre interessenter mulighet til å melde bekymringer knyttet til arbeidsforhold, menneskerettigheter, miljø eller andre kritikkverdige forhold. Ordningen kan benyttes anonymt og inngår som et viktig supplement til dialogbasert oppfølging i arbeidet med å identifisere og håndtere negativ påvirkning.

I 2025 mottok varslingsutvalget 14 henvendelser, i hovedsak knyttet til ulike former for uforsvarlig arbeidsmiljø, mobbing og trakassering. I tillegg var det noen henvendelser knyttet til HMS eller risiko for miljø. Disse ble håndtert på forsvarlig måte, med tilhørende tiltak. Noen henvendelser var tilnærmet uten innhold, og det fremstår som at noen ønsket å teste løsningen. Dette er forventet, da det har vært økt oppmerksomhet om varslingskanalen internt gjennom opplæring og kommunikasjonsaktiviteter.

5.A.2 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer offentlig rundt eget arbeid med kartlegging og håndtering av negativ påvirkning/skade

BAMA kommuniserer offentlig om arbeidet med kartlegging og håndtering av faktisk og potensiell negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø gjennom strukturert og regelmessig rapportering, samt gjennom tilgjengeliggjøring av relevante styringsdokumenter og beskrivelser av praksis.

Årlig bærekraftsrapportering og redegjørelse etter åpenhetsloven

BAMA publiserer årlig en omfattende bærekraftsrapport som gir innsikt i konsernets arbeid med aktsomhetsvurderinger, herunder kartlegging av risiko, prioriterte risikoområder, tiltak og vurderinger av effekt. Rapporteringen dekker både egen virksomhet og leverandørkjeden, og danner grunnlaget for denne redegjørelsen etter åpenhetsloven.

I den årlige bærekraftsrapporten ligger også BAMAs klimaregnskap. Denne publiseres på bama.no

Åpenhet om prioriteringer, funn og utfordringer

I den offentlige rapporteringen legger BAMA vekt på å være åpen om hvilke risikoer som er prioritert, hvorfor disse er vurdert som mest vesentlige, og hvordan de håndteres. Samtidig kommuniseres det også om utfordringer, begrensninger og områder der arbeidet er under utvikling, for eksempel knyttet til datatilgang i leverandørkjeden eller kompleksitet i enkelte verdikjeder.

Eksempler, læring og etterprøvbarehet

BAMA benytter konkrete eksempler og beskrivelser for å illustrere hvordan aktsomhetsvurderinger gjennomføres i praksis, og hvordan erfaringer brukes til forbedring. Dette inkluderer blant annet arbeid med arbeidsforhold, vannforvaltning, reduksjon av matsvinn og samarbeid i leverandørkjeden. Der kvantitative data er tilgjengelige, rapporteres disse. Der dette ikke er mulig, benyttes kvalitative beskrivelser for å gi innsikt i prosesser, vurderinger og beslutninger.

Gjennom offentlig tilgjengelig rapportering og åpen kommunikasjon søker BAMA å bidra til tillit, transparens og etterprøvbarehet rundt konsernets arbeid med ansvarlig forretningspraksis.

5.A.3 Beskriv virksomhetens rutine for å ivareta og besvare eksterne henvendelser relatert til informasjonskravet pålagt virksomheter under åpenhetsloven.

BAMA har etablerte rutiner for å ivareta og besvare eksterne henvendelser knyttet til informasjonskravet etter Åpenhetsloven.

Ansvarsfordeling

Bærekrafts- og kvalitetsavdelingen har ansvar for å motta, vurdere og besvare henvendelser relatert til Åpenhetsloven. En dedikert kontaktkanal på BAMAs nettsider gjør det enkelt for eksterne interessenter å ta kontakt.

Gjennomføring i praksis

Henvendelser vurderes fortløpende, og relevant informasjon hentes fra interne systemer, bærekraftsrapportering og, ved behov, fra leverandører og forretningsforbindelser. Svarene inkluderer relevante beskrivelser av aktsomhetsvurderinger, tiltak og oppfølging, og gis innen lovpålagte frister.

I 2025 har BAMA mottatt tre henvendelser knyttet til Åpenhetsloven. Henvendelsene var relatert til hhv roser, avocado og dadler og alle ble videresendt til oss fra kunde. Sakene ble håndtert i tråd med etablerte rutiner.

Læring og forbedring

Erfaringer fra henvendelser brukes som grunnlag for å vurdere behov for ytterligere presiseringer, forbedret tilgjengelig informasjon og videre utvikling av BAMAs arbeid med åpenhet og aktsomhetsvurderinger.

6

Gjenoppretting der dette er påkrevd

Når en virksomhet har identifisert at den har forårsaket eller bidratt til skade på mennesker, dyr, samfunn eller miljø håndteres skaden gjennom å sørge for gjenoppretting, eller samarbeide om gjenoppretting. Gjenoppretting kan innebære økonomisk erstatning eller kompensasjon, en offentlig beklagelse, eller at skaden på annet vis rettes opp. Det handler også om å sørge for tilgang til klageordninger for arbeidere og/eller lokalsamfunn slik at de kan få sin sak hørt og håndtert.

6.A Gjenoppretting

6.A.1 Beskriv virksomhetens policy for gjenoppretting ved negative konsekvenser

BAMA har etablert en egen policy og rutiner for gjenoppretting av negativ påvirkning og skade på mennesker, samfunn og miljø. Policyen bygger på prinsippene om ansvarlighet, involvering av berørte parter og forebygging av gjentakelse, og gjelder både der BAMA selv har forårsaket eller bidratt til skade, og der virksomheten er direkte forbundet med skade gjennom leverandørkjeden

Identifikasjon og kartlegging av skade

Dersom BAMA blir kjent med faktisk skade, enten i egen virksomhet eller i leverandørkjeden, kartlegges omfang, årsak og berørte parter. Rettighetshavere og andre berørte interessenter involveres der dette er relevant, for å sikre en korrekt, inkluderende og tillitsbasert prosess.

Gjenopprettende tiltak

Skade forårsaket eller medvirket til av BAMA:

BAMA går umiddelbart i dialog med de berørte partene og relevante lokale myndigheter for å avklare nødvendige tiltak. Gjenoppretting kan omfatte økonomisk kompensasjon, offentlig beklagelse eller andre konkrete handlinger for å rette opp skaden, avhengig av type og omfang.

Skade forårsaket av leverandører:

Når skade er forårsaket av en leverandør, stiller BAMA krav om at leverandøren tar ansvar for gjenoppretting og igangsetter nødvendige tiltak. Dersom leverandøren ikke følger opp, bruker BAMA sin innflytelse som innkjøper for å sikre at gjenoppretting skjer. I enkelte tilfeller kan BAMA bidra økonomisk eller operativt for å støtte prosessen.

Forebygging av gjentakelse

Et sentralt element i gjenopprettingsarbeidet er å forhindre at tilsvarende skade oppstår igjen. Dette kan innebære endringer i praksis, styrkede krav, ytterligere revisjoner eller justering av leverandørforhold. Dersom det vurderes at en leverandør ikke har evne eller vilje til å forebygge gjentakelse, kan BAMA avslutte samarbeidet og begrunne dette med manglende etterlevelse.

Tilfredshet hos berørte parter

BAMA legger vekt på at gjenoppretting ikke anses som fullført før berørte parter har fått sine bekymringer hørt og tiltakene er gjennomført på en måte som oppleves som tilfredsstillende og rettferdig.

Beskriv eventuelle tilfeller av gjenoppretting i rapporteringsperioden

I rapporteringsåret 2025 har BAMA ikke identifisert nye tilfeller der virksomheten har forårsaket eller bidratt til faktisk skade på mennesker, samfunn eller miljø som har utløst behov for gjenoppretting. Dersom slike tilfeller skulle oppstå, vil de håndteres i tråd med prinsippene og prosedyrene beskrevet over.

Der det har oppstått avvik eller potensiell risiko, for eksempel knyttet til produktkvalitet, mattrygghet eller sikkerhet i verdikjeden, har disse blitt håndtert gjennom etablerte beredskapsrutiner, tilbakekalling av produkter og korrigerende tiltak. Disse hendelsene er vurdert som forebyggende og risikoreducerende tiltak, og ikke som gjenoppretting av faktisk skade på rettighetshavere.

BAMA vurderer løpende om identifiserte hendelser eller funn utløser behov for gjenoppretting, og vil iverksette slike tiltak i tråd med konsernets policy dersom dette er påkrevd.

6.B Sikre tilgang til klagemekanismer

6.B.1 Beskriv hva virksomheten gjør for å sikre at ansatte og andre interessenter, spesielt påvirkede arbeidere og lokalsamfunn har tilgang til varslingskanaler og klagemekanismer

BAMA arbeider for å sikre at ansatte og andre berørte interessenter, herunder arbeidere og lokalsamfunn i leverandørkjeden, har tilgang til trygge, tilgjengelige og effektive klagemekanismer.

Tilgjengelige varslingskanaler

BAMA har etablert interne varslingskanaler der ansatte og andre interessenter kan rapportere bekymringer knyttet til arbeidsforhold, menneskerettigheter, miljøpåvirkning og korrupsjon. Kanalene kan benyttes anonymt og er utformet for å sikre konfidensialitet og beskyttelse mot gjengjeldelse.

Leverandører, arbeidere i leverandørkjeden og andre eksterne interessenter har også tilgang til BAMAs eksterne varslingssystem, tilgjengelig via konsernets nettsider, herunder BAMAs «Si fra»-kanal for rapportering av kritikkverdige forhold.

Krav til leverandører og kontroll i praksis

BAMA stiller krav om at leverandører har egne klagemekanismer som er tilgjengelige for arbeidere, og som sikrer rask og transparent håndtering av klager. Tilgang til klagemekanismer og arbeidernes kjennskap til disse inngår som et fast kontrollpunkt i risikobaserte leverandørrevisjoner. Manglende eller utilstrekkelige klagemekanismer vurderes som avvik og følges opp gjennom krav om forbedringstiltak.

Samarbeid og lokal forankring

I høyrisikoområder samarbeider BAMA med fagforeninger, arbeidstakerrepresentanter og sivilsamfunnsorganisasjoner for å sikre at klagemekanismer er tilpasset lokale forhold og faktisk tilgjengelige for berørte arbeidere og lokalsamfunn.

Håndtering og oppfølging

Innkomne klager behandles av bærekrafts- og kvalitetsavdelingen, som sørger for videre oppfølging, dialog med relevante parter og iverksetting av nødvendige tiltak. Informasjon og opplæring om klagemekanismer inngår som del av leverandør oppfølging og revisjoner, for å styrke bruken og tilliten til systemene.

Denne tilnærmingen skal sikre at berørte parter har reell mulighet til å si ifra om bekymringer, og at klager håndteres på en strukturert, rettferdig og etterprøvable måte.

Kontaktinformasjon:

BAMA Gruppen AS
Torbjørn Billing. Bærekraftsrådgiver.
torbjorn.billing@bama.no